LES SACRIFIÉS

Bulletin officiel du Comité Directeur pour le Souvenir de l'Enrôlement Forcé

Foto: M.-A. Thommes

1 2013
Januar
53e année

Dir sidd net vergiess!

Neit Monument zu Rada (Tambov)

Massaker vu Sonnenburg

Programm vun der Veillée

Sonndeg 3. Februar 2013

14.30 Auer um Kanounenhiwel

1. D'Fuendelsdréier stellen sech hanner der Flam op
2. Blummenidderleeung
3. Sonnerie aux morts
4. Ons Heemecht

15.00 Auer an der Krypta vun der Kathedral

1. 91 Käerzen gin ugefang, déi di 91 Affer symboliséieren
2. *„Nu loss et an dir stëll gin“* (Albert Elsen / Jos. Kinzé
3. Message vun der Federatioun vun den Zwangsrekrutéierten
4. *„Reste avec nous“* (orig. englische Vespergesank / William Monk)
5. Projektioun vun de Fotoen vun den Affer
6. Gedenkminutt
7. *„Wirf dein Anliegen auf den Herrn“* (aus Elias / Felix Mendelssohn-Bartholdy)
8. Gebied vum Chanoine André Heiderscheid
9. *„Ons Jongen“* (René Schmit / arr. Gilbert Kohn)
10. Ons Heemecht

De gesanglechen Deel get ausgefouert vum Ensemble vocal *Akabella*, ënner der Directioun vum H. Gilbert Kohn. Op der Uergel begleet d'Mme Marie-Josée Hengesch.

Der Hölle von Sonnenburg entronnen …

Die sowjetischen Truppen standen im Sommer 1944 an der Weichsel. Das Gefängnis von Radom musste von den Deutschen evakuiert werden. Mit einem Personenzug fuhren wir bis Lovice. Von hier aus fuhr kein Zug mehr nach Westen und so marschierte das Strafkommando per pedes in Richtung Westen. Sonnenburg liegt im Westen.

In der Nacht vom 17. auf den 18. Januar hatte der Oberfeldwebel die Strafgefangenen in einer Schule untergebracht. Dieser Wachhabende musste auf den Abort-WC. Ich war wach und weckte meinen elsässischen Kameraden, Henri Bernard aus Bischheim bei Straßburg. Seelenruhig und unauffällig schritten wir durch den Korridor. Niemand hinderte uns. Man musste uns für Wachmannschaft halten.

Als wir circa 150 Meter zurückgelegt hatten, standen wir vor einem polnischen Hause mit Strohdach. In der Schultür, die beleuchtet war, erkannten wir den Oberfeldwebel mit einem Schäferhund. „Wer hat hier den Saal verlassen?“ schrie er in die Nacht. Mit einem schrecklichen „Verflucht und zugenäht“ zog er sich mit dem Polizeihund in den Schulraum zurück. Wir verbrachten die Nacht in dem polnischen Haus, das nur von einer alten Frau bewohnt war.

Am anderen Tag zogen die Russen in Piontec ein. Bis dahin hatten wir uns im Niemandsland aufgehalten. Die Sowjets hatten sich weiter nach Westen begeben und nur ein paar Besatzungssoldaten zurückgelassen, darunter die Küche.

Wir begaben uns zu einem älteren russischen Soldaten und erklärten ihm, dass wir uns ergeben würden. Er schälte Kartoffeln für die Kompanie. Am späten Nachmittag übergab er uns beide an eine russische Einheit.

Das Strafkommando nahm anderntags höchstwahrscheinlich den Weitermarsch in Richtung Sonnenburg auf. Ich bin überzeugt, dass der Elsässer Henri Bernard und ich durch unsere Flucht dem Massaker vom 30. Januar entronnen sind.

Julien Coner, Howald

März 2012

Tambov, 26. September 2012

1943-1945

Als Erënnerung un eis zwangsrekrutéiert Jongen, Affer vum Nationalsozialismus
DIR SIDD NET VERGIESS
D'Lëtzebuerger Regierung

Dest ass den Text um neie Monument, wat de Premierminister Jean-Claude Juncker de 26. September 2012 op der Gare vu Rada bei Tambov ageweit huet. Hie war dobäi begleet vum Wirtschaftsminister Etienne Schneider, vum President vun der *Amicale des Anciens de Tambov* Gast. Junck, de Komiteesmemberen a fréier Tambover Jean-Pierre Dohm, Jos. Steichen a Raymond Thommes, dem Direkter vum *CDREF* Steve Kayser an der Presidentin vum *CDSEF* Marie-Anne Thommes. Präsent waren och de Gouverneur vun der Regioun Tambov Oleg Betin, den deemoligen russischen Ambassadeur zu Lëtzebuerg Alexander Shulgin, de lëtzeburger Ambassadeur zu Moskau Pierre Ferring an aner lokal Autoritéiten.

Des Visite zu Tambov war Deel vun enger politischer a wirtschaftlecher Rees vun enger gréisserer Delegatioun op Moskau, Tambov a Kazan (Tatarstan).

De Premier huet vun Ufank un drop gehal, dat Monument, wat virun 2 Joër bei sengem Treffen mam russesche President Vladimir Putin zu Sotchi definitiv decidéiert gouf, selwer anzeweien. Fir di *Tambover* war des Aweiung e glécklechen Ofschloss vun engem laangen a schwierege Parcours.

An dene leschten 2 Joër huet den Direkter Steve Kayser d'Zesummenaarbecht mat der lëtzebuerger Regierung, den Autoritéiten vun Tambov, der russescher Botschaft zu Lëtzebuerg an der lëtzebuerger Botschaft zu Moskau, dem Architekt Garboutchev, der Firma Dohm an der Amicale vun den Tambover koordinéiert.

Eis 4 Veteranen mat 3 vun hire russischen Leidensgenossen, dem Premier Minister Juncker an dem Gouverneur Betin beim Mahnmal „Ewige Flamme" zu Tambow Foto: SIP

Virum Musée de la Grande Guerre zu Moskau Foto: SIP

Eng weider wichteg Etapp op deser Rees, déi als Héichpunkt d'Aweiung vum Monument hat, war e Besuch am Musée de la Grande Guerre Patriotique zu Moskau, wou den Direkter vum CDREF eng Konventioun tëschent dem Musée an dem CDREF ënnerschriwwen huet.

Zu Tambov war et en Iessen an en Empfank beim Gouverneur, während dem de Premier Minister der Natascha Viazovova den *Ordre de Mérite du Grand-Duché de Luxembourg – Chevalier* fir hir laangjäehreg Verdingschter un den *Tambover* iwwereecht huet. D'Visite as zu Enn gang mat engem Treffen mat de Studenten vun der Universitéit Tambov, déi dem Premier während enger Stonn ganz intressant Froë gestallt hun.

E besonnesche Merci si mer de Vertriéder vun der Presse schëlleg fir hir Berichter a besonnesch dem Jeannot Ries vun RTL, den di ganz Rees an engem fir d'Amicale immens wäertvollen Documentaire festgehal huet.

Marie-Anne Thommes

Etienne Schneider, Steve Kayser, Jean-Claude Juncker, Jean-Pierre Dohm, Natascha Viazovova, Marie-Anne Thommes (v.l.n.r.) Foto: SIP

Ried vum Premier Minister Jean-Claude Juncker

bei der Aweiung vum neie Momument zu Rada / Tambov

Monsieur le Gouverneur,

Monsieur le Ministre,

Messieurs les Ambassadeurs,

Chers représentants des Anciens de Tambov,

Mesdames, Messieurs,

Les hommes ont inventé la langue pour leur permettre d'exprimer des sentiments forts. Or, la langue ne connaît pas de mots suffisamment forts pour traduire ce que nous ressentons ce matin.

Il y a 70 ans, le 30 août 1942, l'occupant nazi a introduit l'enrôlement de force des jeunes Luxembourgeois dans les armées allemandes. La Deuxième Guerre mondiale, cette terrible guerre mondiale, a éloigné en les déracinant de leur patrie des milliers de Luxembourgeois qui devaient revêtir un uniforme nazi, qui n'était pas le leur. Cette guerre qui a brisé tant de biographies, qui a interrompu tant de rêves, qui a empêché aux jeunes d'être jeunes, a amené beaucoup de Luxembourgeois dans cette région de la Russie.

Aucun discours, aucun assemblage de phrases ne peut refléter le malheur et les sacrifices de ces jeunes Luxembourgeois.

Nous sommes ici pour honorer la mémoire de tous ces jeunes. Et nous sommes ici pour honorer la mémoire de ceux qui furent emprisonnés ici. Nous sommes ici pour les remercier pour ce qu'ils ont fait pour leur pays, pour leur patrie, pour leurs familles. Nous sommes ici pour célébrer en fait une toute dernière fois la fin de la guerre. Nous sommes ici parce que le génie des peuples européens nous a permis de mettre fin à ce funeste décret de l'histoire, qui voulait que l'Europe soit divisée en deux parties pour tout jamais.

Pour la première fois dans l'histoire des hommes, les hommes des générations postérieures ont su transformer cette éternelle prière d'après guerre «Plus jamais la guerre!», en un programme politique qui déploie ses bienfaits jusqu'à ce jour.

En fait cet endroit, qui pour nous est un endroit sacré, impose le silence. Mais nous n'avons pas le droit de rester silencieux. Nous devons dire et redire aux hommes d'aujourd'hui: Plus jamais la guerre!

Le monument que nous venons d'inaugurer est un monument de paix. Je voudrais remercier tous ceux dont le concours des volontés a fait que nous puissions être ici ce matin.

Nous sommes venus, oui, le cœur lourd, mais nous sommes aussi venus le cœur rempli de joie, parce que sont nées entre cette région de la Russie est mon pays des relations cordiales. Donc je voudrais remercier le gouverneur et les autres autorités de leur hospitalité remarquable. Promettons aujourd'hui solennellement de tout faire pour garder vive la mémoire !

J'aurais envie de m'adresser directement aux anciens prisonniers, mais en fait l'émotion m'en empêche. Je voudrais tout simplement leur dire le respect des jeunes générations. Et je voudrais leur dire qu'ils ne sont pas oubliés, et que nous sommes fiers d'eux.

Je voudrais que l'amitié entre la Russie et le Grand-Duché de Luxembourg perdure. Nous admirons de tout notre cœur la grande nation russe et le grand peuple russe, dont nous savons les sacrifices et les malheurs.

Vive l'amitié entre les peuples russe et luxembourgeois!

Merci!

SIP / 3.10.2012

Discours de Oleg Betin, gouverneur de la région de Tambov

lors de l'inauguration du nouveau monument à Rada / Tambov

Interprétation consécutive du russe

Monsieur le Premier ministre du Grand-Duché de Luxembourg,

les anciens combattants,

les invités d'honneur,

les participants à cet événement commémoratif.

Je suis très content de vous saluer dans la région de Tambov.

L'histoire des liens de la région de Tambov avec le pays situé au cœur de l'Europe a commencé pendant la seconde guerre mondiale. Et Monsieur le Premier ministre a déjà parlé de ça. Ici, non loin de la station de Rada, il y avait un des camps de détention des prisonniers de guerre et dans la ville de Kirsanov un hôpital spécial. A présent on sait pertinemment que ces gens ayant mis cet uniforme n'ont pas accepté l'idéologie des nazis. Au cours des procès de Nuremberg on a attribué la qualité de victimes du nazisme aux Luxembourgeois enrôlés de force. Plusieurs parmi eux ne sont pas revenus au Luxembourg, étant devenus les victimes de cette guerre tragique. D'après les données des archives d'État de la Russie au moment de la liquidation du camp numéro 188 le 15 septembre 1947, 165 Luxembourgeois sont morts et ont été enterrés au cimetière de Rada et 38 personnes à Kirsanov.

En somme les prisonniers de 49 nationalités étaient concentrés dans ce camp sur le territoire de la région de Tambov. Beaucoup d'eux sont restés sous la terre tambovienne. Notre pays a perdu beaucoup de gens au cours de cette guerre tragique. Il nous a fallu pas mal de temps pour que le souvenir des victimes de la seconde guerre mondiale réunisse les peuples de deux bouts du monde et de tout le monde entier.

De Gast. Junck an de Raymond Thommes am Gespréich mam Gouverneur Oleg Betin Foto: SIP

C'est en 1988 qu'a eu lieu la première visite officielle de la délégation du Luxembourg dans notre région. C'est au début des années 1990 qu'on a effectué beaucoup de recherches et pendant la période de 1995-1997 on a implanté deux plaques commémoratives au cimetière Pierre et Paul à Tambov et à Kirsanov.

Plus d'une fois les tamboviens ont accueilli chaleureusement la délégation des vétérans du Luxembourg qui ont dû passer par de rudes épreuves dans les années de la seconde guerre mondiale.

Avec les sentiments les plus tendres et une profonde reconnaissance nous nous souvenons de l'aide humanitaire de l'association des anciens prisonniers de guerre de Tambov, vétérans du Luxembourg, dans les années difficiles des grandes réformes dans notre pays.

Des années passaient et les liens humanitaires entre le Luxembourg et la région de Tambov devenaient de plus en plus forts. Aujourd'hui nous assistons à l'inauguration d'un monument commémoratif aux Luxembourgeois qui sont enterrés dans la région de Tambov. Ce monument symbolise toute la valeur de la vie humaine. Qu'il rappelle aux futures générations les souffrances, les misères et les malheurs qui accompagnent les guerres homicides. Les peuples différents doivent se réunir pour que les guerres ne se répètent jamais.

De ma part je voudrais vous assurer, Monsieur le Premier ministre, aussi bien que tous les membres de la délégation officielle, les représentants de l'amicale des anciens de Tambov, les vétérans de la seconde guerre mondiale, que cet endroit commémoratif sera digne de respect, d'attention et de soins constants des habitants de la région de Tambov.

Merci de tout, merci de votre attention.

SIP / 3.10.2012

Usproch vum Gast. Junck, President vun der Amicale des Anciens de Tambov

bei der Aweiung vum neie Momument zu Rada / Tambov

Natascha Viazovova, Gast. Junck, Raymond Thommes, Marie-Anne Thommes, Botschafter Alexander Shulgin, Gouverneur Oleg Betin, Premier Minister Jean-Claude Juncker, Jos. Steichen, Botschafter Pierre Ferring, Minister Etienne Schneider, Jean-Pierre Dohm, Architekt Garboutchev (v.l.n.r.)

Foto: SIP

Monsieur le Premier Ministre,

Messieurs les Ambassadeurs,

Monsieur le Gouverneur de la région Tambov,

Monsieur le Bourgmestre,

Messieurs Dames les invités d'honneur,

chers camarades,

Je voudrais d'abord remercier tous ceux qui sont impliqués dans l'érection de ce monument en l'honneur de nos camarades, des camarades qui n'ont pas eu la chance de survivre la Deuxième Guerre Mondiale.

Il y a en tout 173 de nos camarades qui sont restés sous la terre ici a Tambov et a Kirsanov. Eux, ils étaient la victime d'un système sadique, le „nazisme". Cette même bande qui avait envahi, contre toute décision mondiale, notre patrie en créant beaucoup de misère. Je peux dire qu'aucun autre pays ne peut mieux comprendre cette tragédie que le peuple russe, qui d'ailleurs avait subi le même sort que le Luxembourg.

Non seulement les nazis avaient occupé notre pays, mais ils voulaient entièrement germaniser notre peuple. Heureusement ils n'ont pas atteint leur objectif.

La seule chose qu'ils ont réussie, c'est de terroriser les gens par des décrets sadiques, allant jusqu'à l'enrôlement de force de la jeunesse luxembourgeoise, des garçons et des filles innocents, forcés de rentrer dans les organisations paramilitaires et militaires des nazis.

Toutes celles et ceux qui s'y opposaient ont dû voir leurs familles être prises en otage, afin d'être déportées dans des camps nordiques, dans des camps de déportation.

Pour sauver leurs familles, une grande majorité de mes camarades ont accepté le fardeau de mettre une uniforme qu'ils haïssaient et se sont retrouvés sur le front de l'Est en Russie.

Beaucoup de mes camarades se sont évades de l'armée „nazie" pour rejoindre le front russe. Inutile de dire que, ne parlant pas le russe, ceci était une chose très difficile. Quelques-uns ont tout de même réussi à s'intégrer dans l'armée russe ou ont même pu rejoindre les partisans et ainsi combattre l'armée allemande. A la fin de cette guerre, une majorité des Luxembourgeois enrôlés furent internés dans le camp de prisonniers 188, nommé „Camp de Tambov". Il suivit une période très dure, non seulement pour les internés du camp, mais aussi pour toute la population russe. Tout le monde était privé de nourriture, de médicaments et de vêtements. L'armée allemande sur son retrait avait tout détruit, villes, villages, récoltes et infrastructures.

Je dirais que c'est par miracle qu'il y a eu encore 1.000 personnes qui ont pu rentrer le 5 novembre 1945 au Luxembourg.

Au Luxembourg, il existe aujourd'hui une association qui s'appelle „Amicale des Anciens de Tambov". Elle a déjà entrepris plusieurs „voyages de remémoration" à Tambov et a également installé des plaques avec inscriptions aux cimetières de Tambov et de Kirsanov. En tant que Président de l'Amicale des Anciens de Tambov, je voudrais exprimer le contentement de tous nos membres envers l'engagement de notre Premier Ministre Jean-Claude Juncker d'avoir rendu possible, en accord avec le gouvernement russe, l'érection de ce monument en l'honneur de nos camarades.

Foto: SIP

Ein bewegender Moment …

von Natascha Viazovova

Foto: M.-A. Thommes

Es war ein bewegender Moment, als die Kriegsveteranen aus Luxemburg mit der Tambover Fahne in der Hand, welche damals von ihnen in den Jahren der Gefangenschaft in Rada heimlich aus allen möglichen Stoffresten zusammengenäht worden war, an der Gedenkstätte zu Ehren der verstorbenen Kameraden im Stillen standen. Woran dachten sie? An wen erinnerten sie sich? An Freunde, Landsleute, die hier im Walde von Rada für ewig geblieben sind? Wer konnte es sich einmal vorstellen, dass genau an dem Ort, wo der Bahnhof ist und der Weg in den Wald führt, wo sich in den Kriegsjahren das Lager 188 befand, heute ein Denkmal errichtet würde?

Es war ein langer Weg von derjenigen Zeit bis zu diesem heutigen würdigen Ort. Gäste der Gedenkveranstaltung, Förderer, Korrespondenten, alle waren tief ins Herz getroffen.

Mehr als zwanzig Jahre (seit 1988) kenne ich viele Kriegsveteranen aus Luxemburg, die im Lager 188 bei Rada in Gefangenschaft während des Zweiten Krieges waren. Bis heute bleibe ich noch mit ihnen in Verbindung. Die Zeit schont uns nicht und das Leben hat eigene Gesetze. Alles hat seinen Anfang und sein Ende. Viele sind inzwischen nicht mehr da, aber die Hinterbliebenen bewahren in Gedanken ihre Lieben. Was bleibt, ist nicht nur individuelle Erinnerung, sondern auch die Aufforderung, die eindringliche Mahnung zum Frieden in den Mittelpunkt unserer Anstrengungen zu stellen.

Frieden in der Seele, in den Familien, in dem Heimatland, auf der ganzen Welt war immer das Motto und die Antriebskraft der Veteranen aus Luxemburg. Sie waren da, wo sie helfen konnten.

In der schweren Zeit der Umgestaltung unseres Landes wurde humanitäre Hilfe von der luxemburgischen Seite nach Tambov mit LKWs transportiert. Viele Transporte. Ich half damals bei der Entzollung und Verteilung an die verschiedenen Einrichtungen der luxemburgischen humanitären Hilfe in Tambov und Kirsanov, organisierte Treffen mit der Verwaltung in Tambov und Kirsanov. Überall waren Leute, die auch mitgemacht hatten. Damals arbeiteten wir wie ein Team. Meine Studenten waren auch dabei. Sie halfen bei der Ausladung der Transporte, halfen die medizinische Geräte zu steuern und standen als Übersetzer zur Verfügung.

Wir verstanden uns sehr gut. Es war eine freundliche Atmosphäre und jeder spürte die Schulter des anderen. Es war leicht und interessant mit den Veteranen zu sprechen. Sie erinnerten sich manchmal mit Humor an jene schreckliche Zeiten, dabei weinten und lachten sie. Es entstand unwillkürlich das Gefühl, dass man dich, diese Hilfe, diese Arbeit braucht, dass man im Freundeskreis ist und die Sorgen dieser Leute dir nicht fremd sind.

Mit den luxemburgischen Kriegsveteranen brachte ich einmal durch ganz Europa Krankenwagen und Arzneimittel nach Russland, die damals fehlten, für Kliniken, die kleinen Kinder und das Rote Kreuz. Mitgebracht wurde auch eine Ehrenplatte aus Luxemburg, die später auf dem Peter Paul Friedhof ihren Platz fand. Diese Stelle wurde von unserer Familie bis zur letzten Zeit gepflegt. Seit 2009 sorgen dafür die örtlichen Behörden.

Alle Jahre beteiligte ich mich an den offiziellen Empfängen des luxemburgischen Botschafters in Tambov und nahm 2006 aktiv an den Kulturwochen von Luxemburg teil; organisierte mit den Studenten für die Delegation aus Luxemburg ein Programm im Rachmaninov Museum und in Ivanovka, wo der russische Komponist lange Zeit lebte und komponierte; wurde 2007 auch in die luxemburgische Botschaft mit den Studenten zu einer Kulturwoche eingeladen; vermittelte den Kontakt zwischen der luxemburgischen Botschaft und der Musikhochschule von Rachmaninov, als Ergebnis dessen dem Jugendorchester Musikinstrumente von Luxemburg gespendet wurden.

Als Mitglied des Organisationskomitees zur Vorbereitung des offiziellen Besuches der Tambover Delegation mit dem Gouverneur arbeitete ich an den Archiven für das Museum in Diekirch und beteiligte mich an den Fernsehsendungen über die „Amicale des Anciens de Tambov“ für RTL (1992, 2005). Von der Luxemburger Regierung eingeladen, nahm ich 2005 an den Feierlichkeiten „60 Jahre nach dem Krieg“ in Luxemburg teil.

Im Jahre 2010 begleitete ich auch die offizielle Delegation der luxemburgi-

schen Botschaft und Kriegveteranen im Tambover Gebiet.

Dieses Engagement für die Luxemburger Veteranen bedeutete für mich Vieles. Ich versuchte, die Leute aus einem mir damals völlig unbekannten Land zu verstehen. Wie sie leben und denken und was sie bewegt? Wovon sie träumen und warum sie so grosszügig sind? Wie können sie alles verzeihen und stolz auf ihr Land sein? Wo finden sie Kräfte, um alles, was auf sie zukommt, zu bewältigen? Diese weißhaarigen Veteranen waren alle direkt von den Folgen des Zweiten Weltkrieges betroffen und haben trotzdem die Hoffnung auf die beste Zukunft nicht verloren! – Was für eine reine Quelle von Mut haben sie in ihren Herzen!

Ich darf nur dem Schicksal für diese Bekanntschaft, Lebenserfahrung und Freundschaft danken.

Die Auszeichnung, die mir von dem Premier Minister Jean-Claude Junker im September letzten Jahres überreicht wurde, ist eine sehr grosse Ehre für mich und dafür bin ich der Luxemburger Regierung und den Tambover Veteranen sehr dankbar. Jede Auszeichnung ist immer Verdienst vieler Menschen, die mitgemacht und mitgewirkt haben.

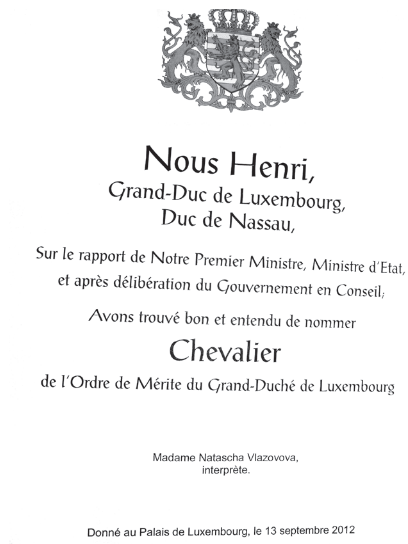
Nous Henri,
Grand-Duc de Luxembourg,
Duc de Nassau,

Sur le rapport de Notre Premier Ministre, Ministre d'Etat,
et après délibération du Gouvernement en Conseil;

Avons trouvé bon et entendu de nommer

Chevalier

de l'Ordre de Mérite du Grand-Duché de Luxembourg

Madame Natascha Vlazovova,
interprète.

Donné au Palais de Luxembourg, le 13 septembre 2012

Meine Jugendjahre 1940-1945

von Jos. Bausch †

Teil 9 (Fortsetzung aus der vorherigen Nummer)

So marschierten wir bis Mittag und hatten einen km vor uns im Tal eine größere Ortschaft. Die Straße die wir wieder überqueren sollten war stark von russischem Nachschub befahren. So war für heute unser Marsch wieder zu Ende.Oben auf dem Berg waren Schützenlöcher und um nicht mehr lange hin und her zu laufen, legten wir uns in die Löcher zum Schlafen. Nur der Deutsche legte sich nicht und sagte: „Ich halte Wache, denn schlafen kann ich doch nicht.“ Was in dem vorging, habe ich erst eine Stunde später bemerkt.

Ich lag noch keine 10 Minuten, da schlief ich schon fest, die andern auch. Im tiefen Schlaf wurde ich geweckt, mit den Worten „aufstehen, Sie sind gefangen.“ Ich erhob mich langsam aus meinem Loch und rund herum standen 7 Soldaten, beritten zu Pferd und die Maschinenpistolen auf mich gerichtet. Dann befahl er mir, die Anderen zu wecken, doch bloß keine Dummheiten zu machen. Dann weckte ich die Anderen und schaute wo der Deutsche sei, doch der war verschwunden. Der Leutnant sah direkt was ich suchte und sagte: „Eure Wache ist abgehauen, doch den legen wir anschließend um.“ Jetzt sah ich erst, dass es lauter Rumänen waren und sagte dann zum Leutnant: „Sie kämpfen doch mit den Deutschen.“ „Ja, aber seit 8 Tagen gehen wir mit den Russen.“ Dann nahmen sie uns die Gewehre ab und unsere Armbanduhren, doch unsere Taschen durchsuchten sie nicht. Dann fragte unser Unteroffizier, ob wir in russische Gefangenschaft kämen. „Nein“, sagte der Leutnant, „unsere Gefangenen behalten wir.“ Uns fiel da schon ein Stein vom Herzen, denn die letzten Monate sollten die Russen keine Gefangenen mehr machen, sondern einfach umlegen.

Zwei Reiter gingen mit uns ins Dorf hinunter und die anderen ritten weiter, um unseren Wachposten, der uns im Stich ließ, aufzustöbern. Wir waren noch nicht im Dorf, da feuerte ein Maschinengewehr eine Salve heraus und so hatte es den Feigling doch erwischt. Der hatte gedacht, wenn sie die 3 haben sind sie zufrieden. Er wollte wirklich zurück zum Bauerngehöft, um dann dort zu bleiben, bis der Krieg aus sei. Die zwei Oesterreicher entschuldigten sich bei mir, dass sie mich vom Bauern wegnahmen und so dachte ich oft am Bauer seine letzten Worte die er uns nachrief. Als wir über die Straße mit unseren 2 Begleitern gingen, sprang ein russischer Soldat von einem Panzer herunter und schlug den Unteroffizier mit der Faust ins Gesicht und schrie “Hitler kaputt“, den letzten trat er noch mit dem Stiefel in den Hintern und lief dann seinem Panzer nach.

In einem Bauernhaus wurden wir von einem rumänischen Leutnant verhört und bekamen dann alle Taschen durchsucht. Die bekamen alle einen Schreck, denn jeder von uns hatte eine Handgranate in der Tasche und so hätten wir alle mit uns in die Luft jagen können. Ja, das hatten wir auch am Anfang besprochen: wenn wir von den Russen geschnappt werden, dann gehen die mit uns hoch. Ich hatte meine Identitätskarte noch im Brustbeutel, die legte ich dem Leutnant vor und erklärte ihm, dass wir Luxemburger von den Deutschen in die Wehrmacht gezwungen wurden, doch das ließ ihn kalt. In einer Küche wurden wir drei eingesperrt und einen Krug mit Wasser bekamen wir hingestellt.

Nach etwa 2 Stunden wurden wir einem russischen Soldat übergeben, er hatte kaum 17 Jahre, aber mit einer Maschinenpistole konnte er gut umgehen. Er führte uns zu einem anderen Haus, wo er mit einem russischen Offizier sprach; der gab ihm den Befehl,

mit uns weiterzugehen. Er ging mit uns an einem Bach entlang aus dem Dorf heraus, dann zielte er mit der Pistole auf uns und lachte; das einzige was er dabei sagte „Hitler kaputt“. Wir sagten uns untereinander, dass es wirklich unser letzter Gang sei und so Adieu sagten. Etwa 500 Meter weiter kamen wir bei eine Mühle, dort vor dem Haus mussten wir uns nebeneinander hinstellen. Ich schloss die Augen, denn ich war mit mir fertig und wartete nur darauf, dass die Maschinenpistole knattern sollte, doch es geschah nichts.

Hier in der Mühle war der russische Stab untergebracht und ein General stand vor uns, als ich die Augen wieder öffnete. Dann wurde einer nach dem andern über seine Einheit ausgefragt. Von dem Unteroffizier wollte er alles genau wissen, wie stark, wie viel Geschütze usw. Von unserem Artillerieregiment stellte er keine Fragen, denn das war ja ganz aufgerieben. Aber ich legte dem Major auch meine Karte vor und sagte, dass ich Luxemburger sei, doch seine Antwort war, so ein Land kenne er nicht. So kamen wir diesmal doch noch mit einem Schrecken davon. Wir hatten wieder frische Hoffnung, bei den Rumänen in Gefangenschaft zu bleiben.

Am anderen Tag waren wir schon etwa 40 Mann, die so nach und nach bei uns eingeliefert wurden: Deutsche, Oesterreicher, Rumänen, Ungarn und Polen, also international. Am 2. Tag gingen wir zu einem großen Geräteschuppen, hier sollte unser Gefangenenlager entstehen. Doch zuerst mussten wir uns mit 2 m hohem Draht einpferchen und unsere Strohsäcke füllen, denn in dem Schuppen mussten wir hausen. Jeden Tag kamen Neue zu uns, sodass wir nach 3 Wochen zu 500 Mann waren und unser Lager zu klein wurde. Die Rumänen waren gar nicht so streng mit uns, und sie ließen es sogar zu, dass Mädel bei den Zaun kamen und uns was zum Essen gaben, wie Obst und auch mal Brot. Eines Morgens bekamen wir Marschverpflegung für 6 Tage und ab ging die Post, aber nicht mit den Rumänen, sondern lauter Russen.

Das Programm lautete 40 km Marsch pro Tag, also kein Kinderspiel. Die ersten 2 Tage hielten alle durch. Wir hatten etwa 20 Wachposten mit, die einen zu Pferd, die andern mit ein paar Panzerwagen, wo die Wachposten ihre Verpflegung verstaut hatten. Immer auf dem freien Feld wurde übernachtet; dort ließ man sich einfach hinfallen, denn wir waren alle erschöpft. Ein jeder würgte was von seiner Marschration hinunter und versuchte zu schlafen. Am dritten Tag regnete es den ganzen Nachmittag und der Marsch ging weiter bis zum Abend.

Einigen Ungarn gelang die Flucht: wenn wir durch ein Dorf marschierten und in eine Ecke kamen, verschwanden sie in ein Haus rein, denn die Türen standen alle offen: Doch nur ein paar gelang es, die andern, die nur einen Meter aus der Reihe gingen, wurden umgelegt. Auch verscheuchten die Russen mit ein paar Schuss die Frauen, die uns was zu essen reichen wollten, sodass sich keiner mehr vor die Tür wagte.

An diesem Abend waren die Russen ganz verärgert über uns und ließen uns am Bach in eine Wiese marschieren die voll Wasser stand. Ja, wir waren sowieso durch und durch nass, aber jetzt sollten wir auch noch die ganze Nacht im Wasser liegen. Etwa 100 Meter nebenan stand kein Wasser und ein deutscher Leutnant sprach bei einem Posten vor, um uns dort niederzulegen, doch er wurde abgewiesen. Ich besorgte uns etwas Schilf vom Bach, wie noch viele andere, um unter den Kopf zu legen, damit der wenigstens im Trocknen lag, doch schlafen konnte man aber nicht.

Am 4. Morgen, als wir antraten um weiter zu gehen, machten einige nicht mehr mit; ein Posten ging hin und stieß sie mit dem Kolben in den Rücken, doch sie blieben ruhig liegen. Als die Kolonne sich einige hundert Meter entfernt hatte, wurden sie einfach erschossen und jeder gab sein Bestes, um mit weiterzukommen, denn sonst war der Tod ihm gewiss.

Am 4. Tag war wieder schönes Wetter und die Kleider trockneten am Leibe. An diesem Tag versuchten wieder 3 Ungarn abzuhauen, indem sie in eine Kirche flüchteten, doch alle 3 wurden erschossen. Am 5. Tag bekam ich die Stiefel nicht mehr an, denn meine Füße waren blau und geschwollen. So band ich mir meine Fußlappen mit einer Schnur um die Füße und marschierte so weiter, denn aufgeben wollte ich doch nicht. Nach einer Stunde nahm ein Russe mich aus der Kolonne und fragte, warum ich die Stiefel nicht anziehe: Ich zeigte ihm dann den Fuß und er ließ die Kolonne an mir vorbeigehen. Ich war sehr beunruhigt, denn ich wusste nicht, was er mit mir vorhatte, in den 5 Tagen hat man schon so manches gesehen. Am Ende der Kolonne waren die paar Panzerwagen und als der letzte vorbei kam, befahl er mir aufzusteigen und mit einem Sprung war ich oben und auf russisch bedankte ich mich bei ihm. Nun musste ich feststellen, dass auch noch anständige Posten unter ihnen waren. Ich machte meine Fußlappen los und es tat meinen Füssen gut, als die Sonne darauf schien und feine Herbstluft sollte sie schnellstens heilen. So konnte ich den ganzen Tag auf dem Wagen liegen und frische Kräfte sammeln für die letzten Tage. Am nächsten Morgen konnte ich die Stiefel wieder anziehen und in der Kolonne mitmarschieren, bis nach Rumänien.

... (Fortsetzung folgt)

Neujahrswunsch

(gekürzt)

„A gutn Rosch“, so wünschte man,
Einander gutes, neues Jahr.
Den Glückwunsch kannte jedermann,
Wo jiddisch noch gebräuchlich war.

Rosch bedeutet Anfang, Kopf,
Und Rosch haschana neues Jahr.
Bis ein ignoranter Tropf
Aus Rosch das Wörtchen Rutsch gebar.

Trotzdem klingt der gute Rutsch
Vertraut und fröhlich obendrein.
Sinn und Wortgestalt sind futsch,
Doch sollte man nicht kleinlich sein.

Ingo Baumgartner

Tambover Dag 2012

Den 10. November 2012 hat d'Amicale des Anciens de Tambov seng Memberen am Novotel op eng Agape mat duerno hirer Assemblée Générale aberuff. An senger Usprooch huet de President Gaston Junck d'Ziel vun der Associatioun erëm an Erënnerung geruff: Gedenkaarbecht an och den esou schwéieren Engagement fir de Fridden an der Welt. De Gaston Junck war méi wéi houfreg, den ëm déi 60 Memberen, déi sech um Kiirchbierg afonnt haten, matzedeelen, datt endlech e Monument zu Éieren vun den Lëtzebuerger Enrôlés de Force zu Tambov, a Präsenz notamment vum Staatsminister Jean-Claude Juncker an dem Wirtschaftsminister Etienne Schneider, ageweit ginn ass.

Zu der nämmlechter Geleeënheet, gouf der Madame Natascha Viazovova, laangjäreg Frëndin vun der Associatioun, eng Medaille vum Lëtzebuerger Staat iwwerreecht an dat fir hir Merci ze soen fir hiren Engagement fir d'Uleies vun den Enrôlés de Force.

D'Associatioun gesäit iwwregens all Joer eng Gedenk-Rees op Tambov an der Päischtvakanz vir. Déi 1. Rees ass vum 25. Mee bis 1. Juni 2013 an et sin nach e puer Plaze fräi (heifir kënn der Iech un de Sekretär vun der Associatioun (Léon Weis, 14 rue du X Octobre, L-7243 Béreldange, Tel. 33 86 35, leon.weis@education.lu) oder, nach besser, direkt un d'Organisatrice vun der Rees (Danielle Wenzel, 64, rue Belair, L-3820 Schifflange, Tel. 621 18 64 11, wenda@pt.lu) riichten.

D'Lëtzebuerger Lycéeën kënnen a nächster Zukunft un des Reesen associéiert ginn, entweder fir jonk Lëtzebuerger op Tambov oder jonk Russen op Lëtzebuerg ze bréngen.

Den emouvantsten Moment vun der Assemblée war, wéi d'Nimm vun de Komeroden virgedro goufen, déi eis 2012 fir ëmmer verlooss hunn.

An sengem Compte-rendu huet de Sekretär u Folgendes erënnert:

1) Den Depôt vun de neien Statuten vun der Associatioun um Handelsregester (November 2012)
2) Déi 8 Reuniounen vum Comité, dorënner 1 mam Staatsminister. Thema vun dësen Reuniounen wor d'Monument zu Tambov vu senger Konzeptioun (3 verschidde Projetën, dovun ee vum Jean-Pierre Dohm, goufen ënner d'Lupp geholl) bis zu senger Aweiung (Enn September 2012)
3) Niewent dem Opstellen vum Monument, wat hire Projet-Phare vum Joër war, war d'Associatioun vertrueden um Lampertsbierg an dat den 30. August 2012 fir d'Erënnerung un d'Aféieren vum Enrôlement forcé. Den 31. August 2012 sinn den Jos an de Vic. Steichen an och de Raymond Thommes op Wolz gangen, fir dem Streik ze gedenken an de nämmlechten Dag hunn si un enger Timberausstellung, déi och dësem Thema gewidmet wor, deelgeholl. Den 10. September 2012 woren de Jos an de Vic. Steichen um «Dag vun der Liberatioun» zu Esch. Zesumme mam Aloyse Bodson hunn se mat den Anniversaire vun de «Military Vehicle Collectors Luxembourg» gefeiert. Den 7. Oktober 2012 wor d'Associatioun präsent um Nationale Commemoratiounsdag.
4) D'Anciens de Tambov sinn ëmmer disponibel wann et drëms geet, eis jonk Leit ze informéieren an hinne vun den Leiden vum 2. Weltkrich ze zielen. Duerfir ass den Henri Beffort an den Lycée Robert Schuman Letzebuerg (LRSL) gaang an, am nämmlechte Geescht, hunn den Gaston Junck, Raymond Thommes, Jos Steichen a Jean-Pierre Dohm un der Journée de la Mémoire vum Dikrecher Kolléisch (LCD) deelgeholl.

D'Associatioun as finanziell gutt gestallt an dat duerch eng exemplaresch Gestioun vun hiren Caissier Paul Scholer.

E grousse Merci un d'Presse fir déi schéi Couverture vum Evenement vun Tambov, besonnesch un RTL a sengem Magazin. E spezielle Merci un de Jeannot Ries, deen eis de Film vum Evenement zur Verfügung gestallt huet. D'Projektioun vun dësem Film huet déi emouvant Säit vun der Zeremonie getrei erëmginn.

Merci un d'Presse fir déi verschidden Publikatiounen zum Thema Journée de Tambow.

Léon Weis

Sekretär vun der Amicale des Anciens de Tambov

D'Strooflager RUWER

Bei all dene Victimen, déi am bluddege September 1942 vun de Preisen erschoss, gefoltert, verhaft, deportéiert oder op soss en Manéier verfollecht a gepéngecht goufen, a vun denen an dësen Erënnerongsdeg mat vollstem Recht geschwat a geschriwwe gët, bleiwt ëmmer e Grapp Jongen vun deemols onernimmt. Vill Leit wëssen haut iwwerhaapt nët, oder nët méi – an dobäi esouguer Leit déi et wësse missten – datt et déi jonk Lëtzebuerger Patriote gouf, déi sech op hir Manéier géint d'Preise gewiert hun. Dat woren der vun dene Jongen, ëm déi et sech jo deemools beim Streik haaptsächlech gedréit huet: ëm déi éischt Wehrpflichteg vun de Joergäng 1920-1924.

An der Woch no der „Einführung der Wehrpflicht" hat de Gauleiter eng „Verfassungsverordnung" erausgin, an den „Erfassungstermin zum Wehrdienst" as den 18. September 1942 um 18 Auer ofgelaf. Wie bis dohin dësem „Gestellungsbefehl" nët nokomm wor, gouf verhaft. Schon den Empfank op dene verschiddene Polizeirevéiere wor, je nodeem, méi oder manner häerzlech an d'Verhéier meeschtens och. Duerno koumen déi eng Jongen nach de selwechten Owend, déi aner den Dag drop, an de Prisong am Stadgronn.

Et woren der nët vill déi sech nët gestallt haten. Et woren der emol keng oder knapps zwanzeg! A wéi mer eis, iwwert eng Woch méi spéit, virum Oftransport am Prisongshaff gesin an heemlech gezielt hun, du si méi wéi engen d'Tréinen d'Baken erofgelaf. Mir hate gemengt, d'Preisen hätte nët Polizisten a Gestapisten genuch, fir all déi heem sichen ze goen, déi sech nët stelle wëllten. Well virdrun hat et jo ëmmer an iwwerall geheescht: Wann d'Preisen eis onbedéngt brauche fir hire knaschtege Krich ze wannen, da sollen se och gefällegst eis heem siche kommen.

Et kann ee jo haut soen, et wier, véierzéng Deeg nom Streik, onnëtz gewiescht fir den „Held" ze markéieren. Mir hun emol nët dodru geduecht. Mir wollten deemols absolut keng „Helde" sin, a mir wëllen dat grad esou wéineg haut. Mir hun deemols nëmmen impulsiv dat gemat, wat mir fir richteg gehalen hun. – Mä datt et der knapps zwanzeg woren, déi nët „gefollecht" haten, dat gouf engem awer e ferme Choc.

Loug d'Ursach dovun bei dene bluttroude Plakater, déi nach iwwerall dorëmmer houngen, wor et wéint dem schreckleche physeschen a moraleschen Terror, wor et wéint der berechtegter Angscht déi d'ganzt Lëtzebuerger Vollek, an domat och all eis Komerode vun dene betraffene Joërgäng erfaast hat? Et sief dann.

Eng ganz Rëtsch vu Jongen hate sech jo bei der Aféierong vum R.A.D. schon ewechgemat oder verstoppt. Dat wor ower och nach laang nët liicht. Fir déi meescht wor et vu vireran ganz onméiglech. Nëmmen déi wéinegst konnte sech et erlaben an et woen, an da goung et nach dacks nët riicht aus. Wann d'Preisen esou een erwëscht hun, dann as et him nët gutt ergaangen. Mä d'Strofe woren nët esou haart wéi fir déi Vergehen, déi mat der „Wehrpflicht" ze doen haten, wéi z. B. „Entziehung zur Wehrpflicht, Befehlsverweigerung, Selbstverstümmelung, Desertion, Überlaufen zum Feinde" asw. asw.

Dat mir 19 oder 20 Jongen (d'genee Zuel konnt hanneno ni méi festgestallt gin) deemols nët erschoss goufen, dat as eppes wéi e Wonner. Mä et hat ower trotzdem nët vill gefeelt. Datt mir mam Liewen dervu koumen hu mer nët enger barmhäerzeger Staut vum Gauleiter a senge Bluttséffer zu verdanken, mä enger kaler Rechnung vum Oberkommando vun der Wehrmacht selwer. Wéi eis den Här Aloyser Raths, Commissaire à la Résistance, gesot huet, geet dat ervir aus den Akten déi nom Krich zu Berlin fond goufen. Den O.K.W. huet sech nämlech dergéint gewiert, datt no dem Eklat, deen de lëtzebuergesche Generolstreik an der ganzer deemoleger fräier Welt ervirgeruff hat, elo och nach duerch Erschéisse vu Rekruten all denen aneren „fräiwëllege" Rekrutéierten Uleies géif gin fir Rebelliounen an anere Widerstand bannent der Arméi selwer. Dat wor nees eng Blamage weider fir de Gauleiter, an duerfir huet e versicht déi ganz Affär esou geheim ze hale wéi nëmme méiglech. Vun dene Verhaftongen as kee Wuert an d'Press komm, an et wousst kee Mënsch a keng Familljen wat mat dene Jongen geschitt wier oder geschéie géif.

Mä d'Preisen hun eng Léisong fond. Doranner woren se jo nët schlecht, si hate jo esouguer eng „Endlösung" fond fir d'Judden an aner „Untermenschen".

Hei hat et sech ergin, datt se nach fofzéng aner Jonge beim Streik verhaft haten, déi ower wéint hirem jugendlechen Alter vum „Standgericht" nët direkt zum Doud veruurtelt goufen. Et woren: 9 jonk Postbeamten, 3 jonk Resistenzler, 2 Stodenten an 1 erwëschte Refraktär. Mat denen anere 19 (20) woren et am ganzen 34 Jongen. Genuch fir e Strooflager ze fëllen. An esou eent haten se och scho gläich prett. Et wor e fréiert RAD-Lager, dat fir d'lescht als Duerchgangslager fir lëtzebuergesch Ëmgesiedelter gedéngt hat, an et loug zu Ruwer, hanner Tréier, nët wäit ewech vun Hinzert. Si hun et ganz schimmeg eng Kéier „Wehrertüchtigungslager", dann erëm „Erziehungslager" genannt, mä a Wiirklechkeet wor a sollt et e Strooflager sin.

De 24. September 1942 sin dun déi 34 jonk Lëtzebuerger Patriote vun der Gestapo mat engem Autobus vun der Stad Lëtzebuerg dohinner verschleeft gin. D'H.J. huet d'Lager vun der „Sicherheitspolizei" iwwerholl, a preisesch Zaldote woren dohinner ofkommandéiert gin fir d'Lager ze bewaachen a fir eis ze striizen. Duerno eréischt sin d'Eltere vun de Jongen opgefuerdert gin, Gezei asw. bei der „Befehlsstelle der H.J." zu Lëtzebuerg ofzegin. Spéiderhin goufen se dann endlech gewuer, wou d'Jongen internéiert woren, an si hun se och eng Kéier sonndes nomëttes ausgangs Oktober duerfe besiche goen.

Dertëschend wore mer eng Kéier an d'Stad gefouert gin fir „gemustert" ze gin. D'Musterung wor an der aller Kasär um Hellege Geescht. (Des Geleënheet huet dun eise Komerod, de Refraktär, benotzt fir sech aus dem Stëps ze maachen. D'Preisen hun en ni méi erëm kritt an e koum, no der Liberatioun, mat Dekoratiounen als „ancien combattant de l'armée secrète belge" heem. Leider huet hien eis virun e puer Joer fir ëmmer verlooss.)

Den 1. November 1942 gouf d'Lager Ruwer opgeléist. D'Jonge vun de Joergäng 1920-24 hun sech schon den aneren Dag an enger preisescher Kasär misste mellen, an déi aner, méi jonk, koumen entweder an den RAD oder op d'Buerg Stahleck.

Bal d'Halschecht vun dëse Jonge sin am Krich gefall oder duerno un de Suite vum Krich gestuerwen, an haut sin der nëmme méi nach 18 vun hinnen um Liewen.

Zum Schluss sief nach eent bemierkt: Fir eng Parti vun de Prisonéier aus den Strooflager Ruwer als et nët bei der éischter „Befehlsverweigerung" vum 18. September bliwwen, mä se gouf spéider duerch d'Desertioun aus der preisescher Wehrmacht op en Neits, ganz bewosst an nach méi stark konfirméiert.

Mir woren deemools jonk Lëtzebuerger, a Lëtzebuerger wollte mir sin a bleiwen. Mir hun eis gewiert, esou gutt wéi mir konnten, géint eng verhaasten Uniform, géint e friemen Okkupant, géint e verbriecheresche Regime, mä fir Fräiheet, Gerechtegkeet a Mënschlechkeet.

Mir hun eis ni gebretzt an an d'viischt Rei gequëtscht. Mir machen dat och nach haut nët. Mä wann d'Wourecht an d'Tatsaache vum September 1942 festgehale solle gin, dann duerfen d'Jonge vu Ruwer ower nët ganz iwwersin oder vergiess gin.

Gil Mandy*

Lëtzebuerg-Bouneweg

30. September 1982

* Note vun der Redaktioun: Den Här Mandy as den 3. Januar 2000 an der Zitha-Klinik no laanger Krankeet am Alter vu 79 Joër gestuerwen

Lëscht vun de Prisonéier aus dem Strooflager „RUWER" September-November 1942

(sou wäit et bekannt as, sauf erreur ou omission, 30.09.1982)

	Num	*Virnum*	*Uertschaft 1942*		*Verhaft*		*Deserteur*	*Uertschaft 1982*
1	ALFF	Leon	Letzebuerg	Postbeamten	02.-03.09.1942	gefall		
2	ANDRE	Mathias	Letzebuerg-Gronn	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen		Weimerskirch
3	BECKER	Jean	Izeg	Resistenzler (LFK asw.)	.09.1942	gestuerwen	désertéiert	Bettembourg
4	BRIMEYER	Nicolas	Letzebuerg	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942		désertéiert	Bruxelles
5	DEJONG	Jerôme	Iechternach	Postbeamten	02.-03.09.1942	gefall		
6	DENY	Louis	Bouneweg	Resistenzler (LFK asw.)	.09.1942	gestuerwen	désertéiert	Bridel
7	DEWANS	Jean-Pierre	Clierf	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gefall		
8	EICHHORN	Jean-Pierre	Bouneweg	Resistenzler (LFK asw.)	.09.1942	gestuerwen		Bonnevoie
9	FASSBINDER	Joseph	Biekerech	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen		Beckerich
10	FONCK	Jean	Beggen	Zwangsrekruteiert	18.09.1942	gestuerwen	désertéiert	Mamer
11	FRITSCH	François	Lëtzebuerg	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942		désertéiert	Senningerberg
12	GASPART	Roger	Lampertsbierg	Postbeamten	02.-03.09.1942	gestuerwen	désertéiert	Limpertsberg
13	GOTTAL	Gaston	Huldang	Refraktär	04.09.1942	gestuerwen	désertéiert	Luxembourg
14	GRAF	Norbert	Hamm	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen		Esch-sur-Alzette
15	HUBERT	Aloyse	Teiteng	Zwangsrekrutéiert	18,09,1942	gestuerwen		Tetange
16	JUNIO	Michel	Lëtzebuerg	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen		
17	KOHN	Jean-Pierre	Weimeschkiirch	Postbeamten	02.-03.09.1942	gefall		
18	KONS	Michel	Pollefermillen	Postbeamten	02.-03.09.1942	gefall		
19	LAHR	Jean	Greiwemaacher	Student	02.09.1942	2005 gestuerwen	désertéiert	Grevenmacher
20	MAJERUS	Victor	Teiteng	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gefall		
21	MANDY	Gil	Bouneweg	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen	désertéiert	Bonnevoie
22	MERENTZ	Aloyse	Téiteng	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen		Tetange
23	MOOS	François	Téiteng	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen		Tetange
24	MORES	Joseph	Monnerech	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gefall		
25	MULLER	Mathias	Téiteng	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen	désertéiert	Tetange
26	POIRE	Felix	Sennengerbierg	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gestuerwen		Senningerberg
27	RETTEL	Pierre	Lëtzebuerg	Postbeamten	02.-03.09.1942	gestuerwen	désertéiert	Luxembourg
28	SCHMIT	Johny	Weimeschkiirch	Postbeamten	02.-03.09.1942	gestuerwen		
29	SCHMITZ	Mathias	Märel	Postbeamten	02.-03.09.1942	gefall		
30	SCHOETIER	Nicolas	Hamm	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942			Hamm
31	SPRANCK	Joseph	Gréiwemaacher	Zwangsrekrutéiert	18.09.1942	gefall		
32	STEICHEN	Joseph	Weimeschkiirch	Student	01.09.1942		désertéiert	Schifflange
33	STOOS	Charles	Berbuerg	Zwangsrekruteiert	18.09.1942	gefall		
34	WORMERINGER	Vincent	Lëtzebuerg	Postbeamten	02.-03.09.1942	gefall		

(Postbeamten & Stodenten weinst Bedeelegung um Streik, Zwangsrekruteiert wéinst Verweigerung vum Stellungsbefehl, verhaft)

Journée commémorative zu Wolwen

Wéi all Joer hat d'Amicale des Enrôlés de Force – Sektioun Rammerich och 2012 hir Journée commémorative ofgehal. Turnusgeméiss war d'Feier de leschten 30. September zu Wolwen, a Präsenz vun de Gemengenautoritéiten an enger Delegatioun vum C.D.S.E.F.

No der feierlicher Mass, zelebréiert vum Abbé Marcel Grethen a verschéinert durch d'Chorale vun der Gemeng Rammerich, war et eng Gedenkzeremonie mat Blummenidderleeung beim Monument aux Morts.

Bei där Geleeënheet huet dee jonken Bastien Dubuisson, Vize Präsident vum Club des Jeunes Pärel folgend Usproch gehal:

Léiw Enrôlés de force, Häer Buergermeeschter, Dir Dammen an Dir Häeren,

Et as mer eng Éier, Iech haut am Nuem vum Päreler Club des Jeunes op dëser Plaz begréissen zë dierfen, ob dësem Dag, wou mer dem däischterste Kapitel an der Lëtzebuerger Geschicht gedenke wëllen.

Genee 70 Joër as et hier, dass de Gauleiter Gustav Simon um 30. August d'allgemeng Wehrpflicht hei am Land dekretéiert huet, wouduerch déi jounk Lëtzebuerger Jongen an d'verhaassten Uniform vum däitsche Besatzer gezwonge goufen.

Vill vun hinnen haten de Courage, nom „Heimaturlaub" nit méi unzëtrieden, während aner Leit aus der Zivilpopulatioun sech getraut hunn, si ze verstoppen an ze versuergen.

Fir der massiver Unzuel un Deserteure Meeschter ze ginn, huet d'däitsch Verwaltung op e ganz perfiden Trick zréckgegraff: d'Famillen vun den Zwangsrekrutéierten goufen als Geisel geholl an d'Jonge virun de Choix gestallt, ob se géifen un d'Front gouen, fir e Krich ze féieren, dee nit hiere war oder sech verstoppen an hir Famill der Gefor aussetzen, deportéiert ze ginn.

Keng vunn denen 2 Méiglechkeeten war wierklech interessant – a kee vun eis haut ka sech wuel nach virstellen, wéi schwéier et muss gewiescht sinn, sech a sou enger Situatioun z'entscheden.

Trotz allem kann een haut als Lëtzebuerger houfreg sinn, wéi d'Bevölkerung vun eisem klenge Ländchen mat sénge bescheidene Mëttel dem iwwermächtege Feind d'Stier gebueden huet:

- *siew et an der Form vun der Verweigerung vun der Wehrpflicht,*
- *siew et a Form vum Generalstreik – fir dee mer an der ganzer Welt bewonnert a gelueft goufen,*
- *siew et a Form vu Passeuren, siew et a Form vu passivem Widerstand, wéi z. B. an der Industrie, wou all krichsrelevant Produktioun sabotéiert gouf,*
- *siew et a Form vun der Aktioun „3 mol Lëtzebuerg" bäi der „Personenstandserhebung" vun 1941.*

Wann et och nit sou gutt arméiert war, wéi d'franséisch Résistance, huet d'Lëtzebuerger Voulék trotzdem keng Geleeënheet verpasst, dem däitsche Besatzer kloër ze machen, wat et vun him hält

- *trotz Repressiounen,*
- *trotz Deportatiounen,*
- *trotz Verurteelungen,*
- *trotz Hinzert.*

Dementspriechend huet äer Generatioun, léiw Enrôlés de force, duerch all déi Mesuren derzou bäigedro, dass mer haut hei an eisem klenge Ländchen a Fräihet liewe kënnen – an duerfier wëll ech iech op dëser Plaz am Nuem vum Club des Jeunes Pärel, mee och der ganzer Jugend vun eisem Land Merci soën!

Aus der Sektioun Lëtzebuerg-Stad

Fir de 70. Anniversaire vun der Proklamatioun vun der Zwangsrekrtéierung 1942 hat de Comité vun der Sektioun Stad seng Memberen (180) de 19. Juli 2012 invitéiert, beim Memorial zu Hollerech Blummen nidderzeleën.

Uschléissend huet ons den Direkter Steve Kayser de Film „Evadés et Refractaires“ iwwer d'Jongen am Krich virgefouert.

Duerno si mir mam Bus an de Konviktsgaart gefuer, a nom Apéritif gouf do e ganz gudde Menu zerwéiert. Nom Iessen hu mir ons Generalversammlung ofgehal, an där folgende Comité confirméiert gin as:

Mimy Deltgen, Presidentin,
Sekretärin an Trésorière,

Fonny Friederich,
Vize-President an Trésorier adj.,

Louise Devillet-Kremer,
Sekretärin adj.,

Rosy Molitor, Member,

Théid Stendebach, Member,

Steve Kayser, Keesereviseur.

Mimy Deltgen
Fonny Friederich

Erënnerongsfeier zu Péiteng

Den 30. August 2012 hat déi Péitenger Gemengeverwaltung d'Zwangsrekrutéiert, d'Resistenzorganisatiounen an de Syndicat d'Initiative op de „Square vun de Naziaffer“ zu enger Erënnerongsfeier virun der Plaque vun den Zwangsrekrutéierten invitéiert. Iwwerdeems d'Gemengeverwaltung an d'Zwangsrekrutéiert Blumme néiergeluegt hunn, huet de Camille Heinrich d'Sonnerie aux Morts virgedroen.

Bei der nofolgender Receptioun am Stadhaus huet de Buergermeeschter Pierre Mellina un dee memorablen Dag vu viru 70 Joër erënnert, wou de Gauleiter Gustav Simon den obligatorische Militärdengscht fir d'Lëtzebuerger Jongen ausgeruff hat, an och un de Generalstreik, zu deem d'Resistenz opgeruff hat, a mat deem d'Lëtzebuerger reagéiert hunn. Mee mam „Recht des Stärkeren“ hätt d'SS des Aktioun am Blutt erstéckt, Honnerte wire verhafft gin, an d'Prisongen an an d'KZ-er gespaart ginn an 21 Geisele wiren an

deenen folgenden Deeg zu Hinzert erschoss ginn.

Mee d'ganz Welt a besonnesch déi Alliéiert wiren opmirksam ginn op dat klengt Land, an dee Courage mat deem et sech erlabt hat, géint säin Tyrann ze ripostéieren. D'international Press vun der fräier Welt, geschriwwen a geschwat, hätt de Lëtzebuerger hir Bewonnerung an hire Respekt ausgesprach a vill wiren réischt du gewuer ginn, datt et iwwerhapt ee Lëtzebuerg geng an Europa ginn. Mä d'Affer wire net ëmsoss gewiescht, well net zulescht

hätt des beispiellos Widerstandsaktioun derzou bäigedroen, datt et nach ee Lëtzebuerg geng ginn, wat d'Chance krut, an Europa matschwätzen ze dierfen.

Och déi grouss Solidaritéit dierft net vergiess ginn, mat deër d'Vollekt hir Jonge net am Stach gelooss hätt, fir sech der Wehrmacht z'entzéien. Leider wiren der iwwer 3.000 un de Fronten ëmkomm, aner wiren an de Stoppen erwëscht ginn a mat de Resistenzler, déi hinne bäigestane waren, verhafft an an de KZ-er ëmbruecht ginn. All déi Affer, déi vun deenen deemolëge Generatioune bruecht gi wiren, dierfte ni vergiess ginn.

Am Numm vun deene wéinege nach liewenden Zwangsrekrutéierten huet de Sektiounsprésident Léon Keiser dem Buergermeeschter e warme Merci gesot fir seng treffend Wierder, mee och der Gemengeverwaltong fir d'Organisatioun vun däser wiirdeger Zeremonie an all denen déi derbäi waren.

Kei

Generalversammlung vun der „Amicale des Enrôlés de Force“ Woltz

Am Café Rénert zu Nidderwoltz huet d'Presidentin Anne Gilson den 1. Dezember 2012 déi 14 präsent Memberen begréisst, souwéi och de Buergermeeschter Fränk Arndt an de Conselljee Théo Karier.

No enger Gedenkminutt fir déi verstuerwen Memberen huet de Sekretär Vic. Weber en ausféierlichen Rapport gemeet iwwer d'Aktivitéiten vum Joer: Bedeeligung um Nationalkongress vun der Federatioun vun den Zwangsrekrutéierten zu Wëntger den 12. Mee an un deene verschiddenen Kommemoratiouns-Feierlichkeeten wéi d'Streikfeier den 31. August zu Woltz an de Nationalen Kommemoratiounsdag de 7. Oktober an der Stad. Da war d'Amicale awer och mat enger Delegatioun op der Feier vum 70. Joëresdag vun der Proklamatioun vun der Zwangsrekrutéierung vum 30. August 1942 um Lampertsbierg vertrueden. De Comité huet sech just 2 mol zu enger Sëtzung getraff, mee iwwer E-mail an Telefon as vill kommuniquéiert gin fir déi verschidden Aktivitéiten ze organiséieren.

De Caissier-adjoint Rob. Even huet uschléissend en exakte Keesebericht virgedroen a krut och Entlaaschtung vun de Keesereviseuren Martha Wirtgen-Thielen an Erny Hoffmann.

Well keng nei Kandidaturen do waren, as den aktuelle Comité vun der Wëltzer Sektioun as a sengem Amt bestätigt gin a besteet aus folgende Leit:

Presidentin: Anne Gilson, Sekretär: Vic. Weber, Sekretär-adj.: Renée Berg-Berchem, Caissière: Martha Even, Caissier-adj.: Rob. Even, Memberen: Romaine Morbé-Fraiture, Norbert Hengesch, Erny Hoffmann, Norbert Morbé a Charel Jacoby.

Nodeems nach kuurz iwwer de Programm vun 2013 geschwat war, z. B. iwwer eng Visite vum C.D.R.E.F. zu Hollerich a vum Musée de la Résistance zu Esch-Uelzicht, huet de Buergermeeschter Fränk Arndt déi grouss Wichtigkeet vun der Amicale an der Wëltzer Kultur ënnerstrach, fir di vill Erënnerungsfeieren am Laaf vum Joër hellefen ze organiséieren. Och huet hien d'Zouso vun der Gemeng op Ënnerstëtzung zum Ausdrock bruecht an der Amicale vill Courage fir d'nächst Joër gewënscht.

Zu gudder Lescht huet d'Presidentin d'Versammlung zougemeet mat engem Merci u jiddereen a mat de beschte Wënsch fir d'Feierdeeg an an der Hoffnung, sech alleguerten d'nächst Joer erëmzegesin.

Neijooschwënsch*

Comité-Directeur pour le Souvenir de l'Enrôlement Forcé

Mme Marie-Anne Thommes, Präsidentin, Ueschdrëf
M. Jean-Pierre Bolmer, Nouspelt
Mme Arlette Lommel, Schëffleng
M. Georges Even, Ell
Mme Judith Feider, Lëtzebuerg
Mme Chantal Gansen, Kielen
M. André Heiderscheid, Plankenhaff
M. François Jacques, Lëtzebuerg
M. Gaston Junck, Dikrich
M. Erny Lamborelle, Lellgen
M. Marc Mathekowitsch, Kielen
Mme Yolande Neiens-Kohn, Briddel
M. Jean Steffen, Jonglënster
Mme Danielle Wenzel, Schëffleng

Centre de Documentation et de Recherche sur l'Enrôlement Forcé

M. Steve Kayser
Mme Marylène Raus-Grün
M. Daniel Bousser
M. Pierre Roderes

Conseil d'administration du Mémorial de la Déportation

M. Guy De Muyser, président
Mme Mady Moyse-Jacob, vice-président
Mme Christiane Rodenbourg-Loesch, vice-président
M. Laurent Goedert, secrétaire
M. Marc Schoentgen, trésorier
M. Constant Gillardin, conseiller consultatif
M. Ben Jacob, conseiller consultatif
M. Jim Bolmer, membre
M. Paul Dostert, membre
M. Nico Everling, membre
Mme Judith Feider, membre
M. André Heiderscheid, membre
M. André Hohengarten, membre
M. Steve Kayser, membre
Mme Danielle Wenzel, membre

Comité vun der Federatioun

M. Erny Lamborelle, President, Lellgen,
M. Gaston Junck, Vize-President, Dikrich
M. Michel Ury, Generalsekretär, Ëlwen
M. Jim Bolmer, Éieresekretär, Nouspelt
M. Paul Hermes, Trésorier, Kietscht
Mme Melanie Flammang, Lëtzebuerg
Mme Maria Ginter, Péiteng
M. Joseph Lorent, Mutfert
M. Jim Schuler, Dikrich
M. Raymond Thommes, Ueschdrëf
M. Vic. Weber, Woltz
M. Gérard Wohl, Iechternach

** Do wou nëmmen de Numm vun der Sektioun genannt as, sin der Federatioun keng eenzel Nimm matgedeelt gin.*

Comité vun der Amicale de Anciens de Tambow

M. Gast. Junck, President, Dikrich
M. Henri Beffort, Lëtzebuerg
M. Jean-Pierre Dohm, Housen
M. Gilbert Feller-Wengler, Dikrich
Mme Alexandra Giannini, Diddeleng
M. Paul Scholer, Lëtzebuerg
M. Jos. Steichen, Schëffleng
M. Vic. Steichen, Schëffleng
M. Raymond Thommes, Ueschdrëf
M. Léon Weis, Bäreldeng
Mme Danielle Wenzel

Association des Survivants des Enrôlés de Force

De Comité wënscht alle Memberen an hire Familljen eng gutt Gesondheet an all Guddes am Neie Joer.

Sektioun Beetebuerg

Sektioun Béigen-Houffelt

Sektioun Contern

Mme Mariette Atten, Mutfert
Mme Jeanny Bos-Thill, Mutfert
M. Théophile Dennewald, Mutfert
M. Roger Diederich, Conter
M. Constant Goergen, Conter
Mme Maisy Havé-Schmit, Éiter
Mme Astrid Holzmer-Hemmen, Mutfert
M. Francis Jung, Sandweiler
M. René Keyser, Éiter
M. et Mme Jos Medinger-Heuertz, Conter
Mme Irène Melchior-Medinger, Conter
M. et Mme Roger Meyrer-Beissel, Bech-Macher
Mme Nicole Muller-Melchior, Conter
M. Jean Ney, Conter
M. Marco Schmit, Éiter
M. Rodolphe Tanson, Mutfert

Sektioun Diddeleng an Ëmgéigend

Mme Georgette Aniset-Bartholomey, Beetebuerg
M. Jacques Arend, Diddeleng
Mme Annie Armeni-Welter, Remeleng
M. Emile Arnold, Monnerech
Mme Irène Bastian-Hoffmann, Diddeleng
Mme Paul Bastien, Diddeleng
Mme Marguerite Becker-Herber, Houwald
Mme Clémence Bemtgen-Steinborn, Diddeleng
M. Nicolas Benassuti, Diddeleng
Mme Catherine Benassuti-Holtz, Diddeleng
M. et Mme Joseph Benoit, Diddeleng
M. Paul Benoit, Diddeleng
Mme Eugène Berend-Igniti, Diddeleng
M. Marcel Berens, Diddeleng
Mme Agnes Bertemes-Klein, Diddeleng
Mme Léa Bindels-Hilger, Deifferdang
Mme Marcel Bintner-Thielen, Käl
Mme Georgette Bohler-Klein, Diddeleng
Mme Margot Bour, Diddeleng
M. Henri Braquet, Diddeleng
M. Joseph Britz, Diddeleng
M. Julien Coner, Houwald
M. Jean Cresson, Téiteng
M. et Mme Hubert Deiskes, Käl
M. Nicolas Deloos, Diddeleng
Mme Alice Deltour-Schumacher, Diddeleng
Mme Eugénie Di Bartolomeo-Aniset, Diddeleng
M. et Mme François Dickes, Diddeleng
M. Arsène Diederich, Diddeleng
M. Claude Diederich, Diddeleng
Mme Robert Dostert, Diddeleng
Mme Fernande Düren-Assa, Nidderkuer
Mme Mathilde Duval-Watry, Diddeleng
Mme Arthur Eck-Flammang, Téiténg
M. Germain Frantz, Lëtzebuerg
M. Paul Friederich, Diddeleng
M. Robert Fritz, Diddeleng
M. Joseph Gangler, Dideléng
Mme Yvonne Gauthier, Diddeleng
Mme Anny Gauthier-Halsdorf, Diddeleng
Mme Irène Gauthier-Pleger, Diddeleng
Mme Maisy Gentili-Seyler, Peppeng
Mme Jacqueline Greiveldinger-Speicher, Éinen
Mme Raymonde Grégoire, Esch-Uelzecht
M. Henri Grethen, Uespelt
Mme Mathias Hanff-Kirsch, Diddeleng
M. Jean-Pierre Harpes, Diddeleng
Mme Sanny Hirschler-Buldgen, Diddeleng
Mme Vera Heros, Munnerëf
Mme Milly Hoffmann-Klomp, Diddeleng
Mme Triny Hommel-Bourkel, Diddeleng
M. Nicolas Haler-Thill, Mamer
Mme Catherine Houtsch-Clees, Diddeleng
Mme Charlotte Jacoby-Rommes, Diddeleng
M. Daniel Jordao, Schëffleng
Mme Jean Jost-Igniti, Diddeleng
Mme Thérèse Keller-Reisdorffer, Diddeleng
M. Steve Kayser, Peppeng
M. Arthur Kalmes, Klengbetten
Mme Carole Kettel-Malinger, Diddeleng
Mme Joseph Kieffer, Diddeleng
Mme Germaine Kirpes, Diddeleng
Mme Léon Koerperich-Regalli, Diddeleng
Mme Irène Koster-Kunsch, Diddeleng
M. et Mme Robert Krantz, Diddeleng
M. Jean Kremer, Diddeleng
Mme Lucie Lang, Diddeleng
M. et Mme Léon Lanter-Heuertz, Munnerëf
M. Mathias Lehnen, Diddeleng
Mme Alice Libar, Diddeleng
M. Roger Lorang, Diddeleng
Mme Rose Majerus-Schmitt, Beetebuerg
M. et Mme Eugène Melchior-Thoma, Monnerech
M. Louis Menné, Diddeleng
Mme Alice Mergen, Diddeleng
Mme Anne Mergen, Käl
Mme Josette Mertz-Bourkel, Diddeleng
Mme Maisy Michaux-Rosseljong, Diddeleng
Mme Thérèse Mohren-Detemple, Diddeleng
M. et Mme Albert Moris, Käl
Mme Bianca Muller-Morroni, Diddeleng
Mme Amélie Muller-Schmitt, Diddeleng
M. René Nickels-Fischer, Käl
M. Jean Noël, Käl
Mme Maria Oé-Cales, Diddeleng
M. Emile Olsem, Käl
M. René Pauly, Diddeleng
Mme Yvonne Perrard-Regalli, Diddeleng
Mme Elisabeth Petry-Steichen, Käl
Mme Albertine Philippe-Feltgen, Diddeleng
Mme Irma Pleger-Thein, Diddeleng
Mme Irène Putz, Diddeleng
Mme Anne-Marie Reinhard-Gauthier, Diddeleng
M. et Mme Edouard Ries-Nocerini, Käl
M. Mich Schaul, Ettelbréck
M. Hubert Scherer, Diddeleng
Mme Schmit-Seiwerath, Téiteng
M. Jeannot Scholler-Brucher, Téiteng
Mme Léonie Schmit-Hoffmann, Käl
Mme Barbe Siedler-Richter, Diddeleng
Mme Margot Soffiaturo-Hahn, Diddeleng
M. Jos. Stoffel, Diddeleng
Mme Sophie Stoffel-Kries, Diddeleng
M. Baudouin Strasser, Téiteng
M. Joël Strasser, Téiteng
Mme Marie-Catherine Strasser-Neyens, Téiteng
Mme Nicolas Sturm, Diddeleng
M. Alphonse Terreri, Diddeleng
Mme Maisy Theis-Brandenburger, Diddeleng
Mme Barbe Thoma, Käl
Mme Triny Toisul, Diddeleng
M. Georges Vuillermoz, Lëtzebuerg
M. et Mme René Wagner, Diddeleng
M. Nicolas Waldbillig, Diddeleng
Mme Gabrielle Weber-Wagner, Diddeleng
Mme Lily Weirich-Theisen, Diddeleng
M. Antoine Weis, Diddeleng
Mme Paula Welter-Girtgen, Diddeleng
M. Helmuth Wolff, Diddeleng
Mme Thérèse Zeimet-Schumacher, Diddeleng

Sektioun „Ons Jongen" Dikrich

M. Joseph Bache, Dikrich
Mme Anny. Balthasar-Lentz, Dikrich
Mme Marie Barthel-Schartz, Dikrich
M. René Besenius, Miedernach
M. et Mme J.-Pierre Bissen-Kayser, Reisduerf
Mme Andrée Büchel-Reckinger, Dikrich
Mme Marie-Anne Dahm-Bergh, Dikrich
M. Aloyse David, Dikrich
M. et Mme Romain Dockendorf-Bellina, Ettelbréck
Mme Marie Ernzen-Müller, Dikrich
Mme Marguy Faber-Ernzen, Veinen
M. et Mme Romain Formann-Ernzen, Dikrich
Mme Lisa Gleis-Turpel, Grooljen
M. et Mme Marcel Goniva-Krantz, Dikrich
Mme Victorine Gonner-Wampach, Dikrich
Mme Marie-Louise Infalt-Pündel, Dikrich
Mme Henriette Jacoby, Dikrich
M. et Mme Gaston Junck-Bousson, Dikrich
Mme Marie Krein-Beck, Dikrich
Mme Lucie Leick-Hoffmann, Dikrich
Mme Jeanne Ley, Bëttel
Mme Thérèse Mergen-Nickels, Dikrich
M. et Mme Alphonse Meier-Thielen, Dikrich
Mme Françoise Neyens-Gleis, Geyeschhaff
Mme Sanny Nilles-Kieffer, Dikrich
Mme Antoinette Pater-Schreiner, Téiteng
M. et Mme Victor Poos-Fabbri, Dikrich
Mme Lydie Reiles-Schmitz, Dikrich
M. Léopold Roth, Dikrich
Mme Josée Scheuer-Steinberg, Bettenduerf
Mme Anne Schuler-Liesmann, Dikrich
M. et Mme Jim Schuler-Schmitz, Gilsdrëf
M. et Mme Egon Theis-Hubert, Rolleng/Miersch
M. Joseph dit Tun Wagner, Iechternach

Sektioun Esch-Uelzecht

Sektioun „Ons Jongen" Gréivemacher

M. Fernand Achten, Gréivemacher
Mme Charlotte Bastian-Hittesdorf, Ierpeldeng
Mme Maria Befort-Lentz, Gréivemaacher
Mme Margot Befort, Gréivemacher
Mme Joseph Biwer-Colbach, Uewerdonven
M.et Mme Xavier Buschmann-Hoffmann, Gréivemaacher
M. Carlo Clasen, Lëtzebuerg
M. Carlo Dohm, Mënschecker
Mme Cécile Dohm-Sauber, Gréivemaacher
Mme Agnes Dostert-Mankel, Gréivemaacher
Mme Rita Erschens-Clemens, Gréivemaacher
M. Maurice Faber, Jonglënster
Mme Mathilde Faber-Wies, Gréivemaacher
Mme Liane Felten, Gréivemaacher
M. Guy Fusenig, Gréivemacher
M. Jean Gelhausen-Berkes, Gréivemaacher

Mme Josette Georges-Putz, Berbourg
Mme Eugène Hein-Schomer, Gréivemaacher
Mme Camilla Herber, Grevenmacher
M. Marius Herber, Lëtzebuerg
Mme Thérèse Herber-Wagner, Gréivemaacher
Mme Monique Hermes, Gréivemaacher
M. et Mme André Hochweiler-Becker, Gréivemaacher
Mme Jeanne Hochweiler-Gelhausen, Gréivemaacher
M. et Mme Paul Jager-Berens, Gréivemaacher
M. et Mme Gilbert Lauer-Hochweiler, Gréivemaacher
Mme Marie Maes-Grethen, F-Auxerre
M. Georges May, Ruedt-Syre
M. Marc May, Lëtzebuerg
Mme Viviane May-Meyers, Manternach
M. Denis May-Steinmetz, Gréivemaacher
M. Francois Muller-Schneider, Miéchtem
Mme Lis Neu-Paulus, Gréivemaacher
M. et Mme André Ney-Schlechter, Gréivemaacher
M. Bernard Paulus, Gréivemaacher
M. Camille Paulus, Gréivemaacher
M. Gilbert Paulus-Hubsch, Gréivemaacher
M. Adolphe Reding, Mënschecker
Mme Marguerite Reuland-Schock, Gréivemaacher
Mme Josiane Ronck, Gréivemaacher
Mme Sanny Schwall-Schumacher, Gréivemaacher
Mme Maisy Schwirtz-Agnes, Hiéffnech
Mme Marga Sertznig, Café Nei Kiischt, Gréivemaacher
M. René Sertznig, Gréivemaacher
Mme Christine Steffen-Weisen, Gréivemaacher
M. Jean-Pierre Steffen, Mertert
Mme Christine Steffen-Weisen, Gréivemaacher
M. Will Streng-Modert, Gréivemaacher
M. Henri Streng-Toussaint, Gréivemaacher
M. Walter Theis-Kirsch, Gréivemaacher
M. et Mme Marcel Thilges-Scheuer, Gréivemaacher
Dr. Constant Weber-Weis, Gréivemaacher
M. Erny Weicker-Santer, Wecker
M. Carlo Welsch, Gréivemaacher
M. et Mme Antoine Weyer-Funk, Gréivemaacher
Mme Dr. Jean Wilgé, Gréiwemaacher

Sektioun Groussbous – Préizerdaul – Vichten – Wahl

Mme Martha Arendt-Birkel, Groussbous
M. Aloyse Bissen, Vichten
M. Emile Calmes, Biebereg
M. Albert Elsen, Protz
M. René Ferber, Protz
Mme Anna Braun-Habscheid, Dellen
Mme Maria Elsen-Majery, Protz
Mme Delphine Fisch-Hennicot, Protz
Mme Maggy Logelin-Schaul, Bartreng
M. Robert Kohn, Bascharage
Mme Majerus-Werks, Bëschrued
Mme Vicky Manternach, Groussbous
Mme Louise Mertens-Seyler, Platen
Mme Nommesch-Schmit, Protz
Mme Emmi Peckels, Mëchelbuch
M. Paul Schrenger, Rëmmereg
Mme Schuster-Mergen, Réiden

Sektioun Hesper

M. Joseph Altmann, Alzéng
M. Etienne Backes, Houwald
Mme Maguerite Back-Poos, Eiter
Mme Marie-Anne Badde-Grober, Hesper
M. Pierre Biltgen, Itzeg
Mme Marie Brausch-Hellers, Steebrécken
Mme Aline Colling-Pauly, Alzeng
M. Julien Coner-Bruck-Bruck, Houwald
M. Paul Conrardy-Kayser, Fenteng
Mme Gaston Deischter-Ross, Déifferdeng
Mme Marie-Anna Eberhard-Draut, Hesper
M. Aloyse Entringer-Remakel, Alzeng
Mme Laure Faber-Felgen, Réimech
Mme Alice Faltz-Pauly, Alzeng
M. Mario Fischer, Haassel
M. François Fonck, Houwald
Mme Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, Fenteng
M. Nicolas Godart, Alzeng
Mme Monique Gouber-Wirtz, Alzeng
Mme Maisy Hass-Linster, Houwald
Mme Irma Harsch, Itzeg
M. Pierre Heinen, Lëtzebuerg
M. Jean-Joseph Heisten, Lëtzebuerg
M. Michel Hensgen, Itzeg
M.Joseph Heuschling, Houwald
Mme Josette Jeitz-Dujeux, Houwald
M. Robert Jomé, Hesper
Mme Jean-Pierre Jomé-Louis, Fenteng
M. Theodore Jung, Houwald
Mme Yvonne Kauder, Houwald
Mme Catherine Lamesch, Lëtzebuerg
M. André Linden, Hesper
Mme Anne Ludivig-Schloesser, Houwald
Mme Sonja Mersch-Wieschermann, Alzeng
M. Nicolas Nickels-Hinger, Alzeng
M. Erwin Parmentier, Hesper
M. Ernest Pauly, Houwald
M. Nicolas Rausch-Spier, Itzeg
M. Ady Reding, Lëtzebuerg
M. Emile Rinnen, Houwald
M. Camille Schadeck-Fasbinder, Alzeng
M. Mathias Scheer-Thinnes, Lëtzebuerg
M. Etienne Schmit, Fenteng
M. Robert Schmitt, Houwald
M. Daniel Schmitz, Duelem
M. Henri Schmitz, Alzeng
M. Joseph Schon, Itzeg
M. Roland Schumacher, Fenteng
Famille Stein-Bidinger, Alzeng
M. Michel Steinmetzer, F-Roussy-Le-Village
M. Etienne Streitz, Itzeg
M. Ernest Sunnen-Schmit, Leideleng
M. Jean-Pierre Thill, Houwald
Mme Marguerite Thill-Remakel, Munnerëf
M. Joseph Thinnes, Fenteng
M. Aloyse Thull, Fenteng
M. Robert Thull-Theisen, Alzeng
M. Luden Trierweiler, Fenteng
M. Gaston Wagner, Houwald
M. Jean Weimerskirch, Lëtzebuerg
M. Michel Wester, Hesper
Mme Nicole Wester, Itzeg
Mme Triny Wingert-Aust, Hesper
Mme Yvonne Wunsch-Heinericy, Houwald
M. Joseph Zakrewski, Hesper
M. Théo Zeimes, Itzeg

Sektioun Iechternach

De Comité wënscht alle Memberen an hire Familljen en gout Gesondheet an all Goudes am Neien Jaouer.

Individuell Federatioun

M. Jean-Pierre Bolmer, Nouspelt
Mme Marie-Louise Kerschen-Servais, Péiteng
M. Aloyse Poull, Waterloo

Sektioun Lëtzebuerg-Stad

M. Henri Ackermann, Lëtzebuerg
Mme Marie Anen-Weyland, Briddel
M. et Mme Ernest Atten, Bartreng
Mme Odette Balance-Bauler, Lëtzebuerg
Mme Jeanne Bamberg-Schott, Lëtzebuerg
Mme Marie Basch-Mathekowitsch, Lëtzebuerg
Mme Marguerite Baulesch-Bruck, Lëtzebuerg
Mme Baur-Mergen, Mënsbech
Mme Margy Bausch-Weis, Lëtzebuerg
M. Michel Behm, Lëtzebuerg
Mme Suzanne Behm, Lëtzebuerg
Mme Marie-Louise Benoy-Simonis, Lëtzebuerg
M. Nicolas Bertemes, Lëtzebuerg
Mme Colette Bettendorf-Meysembourg, Lëtzebuerg
M. et Mme François Biel, Lëtzebuerg
M. Emile Bis, Lëtzebuerg
Mme Margot Blaise-Quintus, Lëtzebuerg
M. et Mme Raymond Boever-Welter, Lëtzebuerg
Mme Robert Bofferding-Glod, Lëtzebuerg
M. Pierre Braun, Lëtzebuerg
Mme Maisy Braun-Linden, Lëtzebuerg
Mme Ginette Burais-Schanen, Lëtzebuerg
M. Victor Capesius, Houwald
Mme Colette Clement-Weber, Lëtzebuerg
M. Jos Colbach, Lëtzebuerg
Mme Marie-Josée Deitz-Antony, Lëtzebuerg
Mme Yvonne Deitz-Neyen, Bartreng
Mme Mimy Deltgen, Lëtzebuerg
M. et Mme Guy De Muyser, Lëtzebuerg
Mme Louise Devillet-Kremer, Lëtzebuerg
Mme René Didier, Senneng
M. et Mme Camille Diederich-Colas, Briddel
Mme Jacqueline Dietz-Rodesch, Lëtzebuerg
M. et Mme Henri Dillenburg, Heeschdref
M. et Mme René Englebert, Lëtzebuerg
Mme Alice Even-Baltes, Lëtzebuerg
M. John Falkenstein, Réimech
Mme Maria Flammang-Martiny, Lëtzebuerg
Mme Mélanie Flammang-Claus, Lëtzebuerg
M. et Mme Marcel Franck, Lëtzebuerg
Mme Léon Franssens, Lëtzebuerg
Mme Arlette Frascht, Lëtzebuerg
M. Fonny Friederich, Lëtzebuerg
Mme Gilberte Gangolf, Lëtzebuerg
Mme Margret Gansen-Brosius, Lëtzebuerg
Mme Hilda Genot-Kolbet, Lëtzebuerg
Mme Pauline Georges-Peiffer, Lëtzebuerg
Mme Alice Gerard-Geimer, Bartreng
M. et Mme René Gérard-Bemtgen, Bartreng
M. et Mme Constant Gillardin, Lëtzebuerg
M. et Mme Marcel Glodt, Käerch
Mme Betty Gouber-Georges, Bieles
Mme Mélanie Greisch-Wiltgen, Bäreldeng
M. et Mme Jean-Georges Gremling, Lëtzebuerg
M. et Mme Ernest Gringor-Ries, Bäereldeng
M. et Mme Jos. Hamer-Michels, Lëtzebuerg
Mme Jeanne Hansen-Speller, Lëtzebuerg
Mme Irma Hartmann-Bries, Lëtzebuerg
M. et Mme Johny Hellenbrand, Lëtzebuerg
Mme Virginie Hobscheid-Neuser, Lëtzebuerg
M. et Mme Marcel Hoffmann, Lëtzebuerg
Mme Irma Hoffmann-Schmit, Lëtzebuerg
Mme Denise Hoffmann-Reisdorff, Lëtzebuerg
Imprimerie St. Paul, Lëtzebuerg
M. et Mme Lucien Jaeger, Lëtzebuerg
Mme Cathérine Jeitz-Esch, Lëtzebuerg
M. Fernand Joppa, Lëtzebuerg
M. et Mme Josy Juckem-Gangler, Steesel
M. Roger Jung-Kribs, Lëtzebuerg
M. Guillaume Karen, Nouspelt
M. et Mme Emile Kasel-Deutsch, Itzeg
M. et Mme Joseph Kaufmann, Lëtzebuerg
M. Steve Kayser, Peppeng
Mme Joséphine Kemp-Weiten, Lëtzebuerg

M. et Mme Charles Kieffer, Stengefort
Mme Maggy Kieffer-Jonas, Lëtzebuerg
M. Guy Kirchen, Lëtzebuerg
Mme Ida Kirps-Hirsch, Lëtzebuerg
Mme M.A. Kirsch-Linster, Bartreng
Mme M.L. Klein-Christnach, Lëtzebuerg
M. et Mme Albert Koenig, Lëtzebuerg
Mme J.P. Koepfler-Apel, Lëtzebuerg
Mme Annette Kohl-Baustert, Lëtzebuerg
M. et Mme Jean-Pierre Kohn, Lëtzebuerg
Mme Tilly Kommer-Nicks, Lëtzebuerg
M. et Mme Arsène Kraus, Bartreng
Mme Léa Kremer-Vezzani, Lëtzebuerg
Mme Eugenie Krippeler-Deltgen, Esch-Uelzecht
M. et Mme René Krippes-Toussaint, Lëtzebuerg
M. Léon Lambert, Lëtzebuerg
M. et Mme Pierre Lefèbre-Weber, Nidderanven
M. et Mme Georges Lehnert, Lëtzebuerg
Mme Cathérine Lemal-Ewert, Lëtzebuerg
Mme Antoinette Lentz, Lëtzebuerg
Mme Pierre Luxen, Lëtzebuerg
M. Serge Magar-Klein, Lëtzebuerg
Mme Pauline Manderscheid-Weber, Lëtzebuerg
Mme Octavie Mandy, Lëtzebuerg
Mme Jacqueline Marschall-Jeblick, Beidler
M. et Mme Fernand Mergen, Lëtzebuerg
M. et Mme Jean Mergen, Lëtzebuerg
Mme Marcelle Mergen-Weber, Lëtzebuerg
Mme Paulette Metzler-Disteldorff, Lëtzebuerg
Mme Marie-Madeleine Meyer-Losselong, Lëtzebuerg
Mme Marguerite Mich-Ronkar, Waasserbëlleg
Mme Rose Molitor-Hatz, Lëtzebuerg
Mme Anne Molitor-Balance, Lëtzebuerg
Mme Alexandre Mondot-Jacques, Lëtzebuerg
Mme Jean-Louis Moris, Lëtzebuerg
M. André Neu, Lëtzebuerg
M. et Mme Pierre Neuberg, Lëtzebuerg
Mme Félicie New-Rosenfeld, Lëtzebuerg
M. et Mme Nicolas Ney, Lëtzebuerg
Mme Jeanne Neyens, Lëtzebuerg
Mme Cathérine Nickels-Reuter, Lëtzebuerg
Mme Marcelle Niederkorn-Hilger, Lëtzebuerg
Mme Laurence Nocher-Brisbois, Stroossen
Mme Berthe Olinger-Schwinnen, Lëtzebuerg
Mme Camille Polfer-Bisenius, Lëtzebuerg
M. et Mme Charles Pommerell-Eifler, Lëtzebuerg
Mme Marcel Pundel-Prudhomme, Lëtzebuerg
M. et Mme Emile Quiring, Lëtzebuerg
M. et Mme Pierre Regenwetter, Riedgen
Mme Germaine Ripp-Geisler, Lëtzebuerg
Mme Daisy Rix-Braun, Lëtzebuerg
M. Roger Rock, Lëtzebuerg
Mme Camille Rodesch, Lëtzebuerg
M. Michel Ruppert, Lëtzebuerg
M. et Mme Ady Salentiny, Lëtzebuerg
Mme Marie-Louise Schaaf-Oestreicher, Lëtzebuerg
Mme Marie-Louise Scharlé-Sokoloff, Lëtzebuerg
Mme Caroline Scheer-Rob, Lëtzebuerg
M. et Mme Jean-Pierre Schilling-Mergen, Lëtzebuerg
Mme Jeanny Schimberg-Bernweiler, NL-ZW Purmerend
M. et Mme Jean-Pierre Schlim-Ney, Lëtzebuerg
M. et Mme Jean Schlink, Lëtzebuerg
Mme Marie Schloesser-Schwartz, Lëtzebuerg
M. et Mme Raymond Schmit, Lëtzebuerg
Mme Marie Schoener-Sieben, Lëtzebuerg
M. et Mme Gaston Schuller, Houwald
Mme Mariette Schuller-Toussaint, Senningerbierg
Mme Georgette Sheehan-Jacoby, Lëtzebuerg
Mme Margot Spranck-Massard, Lëtzebuerg
Mme Marie-Josée Steffen-Schmit, Lëtzebuerg
M. et Mme Victor Steichen, Lëtzebuerg
M. Théo Stendebach, Lëtzebuerg
M. et Mme Carlo Stephany, Lëtzebuerg
Mme Maisy Stirn-Bück, Lëtzebuerg
Mme Raymond Straasser, Lëtzebuerg
M. et Mme René Streff-Mertes, Lëtzebuerg
M. Félix Ternes-Rollinger, Lëtzebuerg
Mme Marie-Josée Ternes-Rollinger, Lëtzebuerg
M. et Mme Robert Theisen-Fischer, Lëtzebuerg
Mme Elise Thieffels, Lëtzebuerg
M. Claude Thill, Bäreldeng
Mme Cathérine Thomé-Junk, Greiveldeng
M. et Mme Raymond Trinkes-Hoffmann, Lëtzebuerg
M. Paul Vuillaume, Lëtzebuerg
M. Georges Vuillermoz, Lëtzebuerg
Mme Annette Wagener-Henx, Lëtzebuerg
M. et Mme Camille Wagner, Lëtzebuerg
M. et Mme Roger Wagner-Kolber, Lëtzebuerg
M. et Mme Roger Wagner-Mayers, Lëtzebuerg
M. et Mme Joseph Wanderscheid, Lëtzebuerg
Mme Annie Waringo-Luga, Lëtzebuerg
Mme Lucie Weishaupt-Schneider, Lëtzebuerg
M. et Mme Roger Weiwers-Arih, Lëtzebuerg
M. Alphonse Wenger, Lëtzebuerg
Mme Cathérine Wenner-Scholtes, Lëtzebuerg
M. Michel Wester, Hesper
M. et Mme André Weydert, Stroossen
M. et Mme Marcel Weydert, Lëtzebuerg
M. Jean Weydert-Jost, Bartreng
M. et Mme Marcel Weyland, Lëtzebuerg
M. Marcel Winter, Lëtzebuerg
M. Jean-Pierre Wolff, Lëtzebuerg
Mme Elise Zbinden-Kirsch, Lëtzebuerg
Mme Henriette Zbinden-Hollerich, Lëtzebuerg
M. et Mme Jean-Baptiste Zuang, Lëtzebuerg
Mme Josette Zuang-Brandenburger, Lëtzebuerg

Sektioun Rammerich

Mme Marie Berens, Bilschdrëf
M. et Mme Roger Eicher, Niederanven
Mme Frast-Weiller, Schëffleng
Mme Christiane Graas, Esch-Sauer
Mme Yvonne Graf, Préitzerdaul
Mme Jean-Pierre Grotz-Nanquette, Hueschtert
M. Paul Hermes, Kietscht
Mme Hilbert-Waltzing, Kolpich
M. Lucien Hoffmann-Claren, Rammerich
M. François Jacques, Ueschdrëf
Mme Sylvain Janes, Holtz
Mme A. Junio-Wiltgen, Holtz
Mme Suzanne Konrath, Wolwen
Mme Léon Kraus-Hollerich, Hueschtert
M. et Mme Lies-Collignon, Rammerich
M. et Mme Georges Majerus-Derneden, Rammerich
Mme Elise Maus, Rammerich
Mme Suzanne Mores-Schleich, Pärel
M. et Mme Alex Peiffer-Sacaciu, Rammerich
Mme Agnès Rasqué-Metz, Ueschdrëf
Mme Virginie Rodesch-Schreiber, Ueschdrëf
M. et Mme Tony Rodesch, Ueschdrëf
Mme Eugène Schaack-Nanquette, Ueschdrëf
M. Aloyse Scholtes, Harel
Mme Jean Stadtfeld-Paquet, Pärel
Mme Marguerite Steichen-Regenwetter, Schëffleng
M. Jos. Steichen-Regenwetter, Schëffleng
M. et Mme Jos. Strotz-Daubenfeld, Bungerëf
M. et Mme Jean Thill-Thill, Rued/Réiden
M. et Mme Raymond Thommes-Weber, Ueschdrëf
Mme Marie-Anne Thommes, Ueschdrëf
M. André Ugen, Folscht
Mme René Zigrand-Rausch, Pärel
M. et Mme François Zigrand-Strotz, Pärel

Sektioun Rued-Sir

Sektioun Sandweiler

Sektioun Simmer

M. Jean-Pierre Bolmer, Nouspelt
M. et Mme Nic. Bonifas-Eiffes, Nouspelt
Mme Nelly Flammant-Feitz, Rued
Mme Irène Hermann-May, Simmer
M. et Mme Nic. Hoffelt-Bolmer, Nouspelt
M. et Mme Armand Lehnert, Nouspelt
Mme Marguerite Weiler-Ewen, Simmer
M. Jean-Pierre Wilhelm, Bungerëf
Mme Gréidy Winandy-Hansen, Simmer

Sektioun Steesel

Mme Margot Baulesch-Meckel, Steesel
Mme Bertha Bausch-Lamesch, Steesel
M. Edmond Calteux, Buerglënster
Mme Dinah Dame-Weis, Steesel
Mme Marguerite Eiffes-Bontemps, Heeschdref
M. et Mme Guy Greivelding, Steesel
M. et Mme Armand Groeber-Thommes, Lëtzebuerg
Mme Marie Hoffmann-Massard, Mëlleref
Mme Yvonne Huber-Koenig, Steesel
M. Joseph Jacoby, Lëtzebuerg
Mme Nelly Kerschenmeyer-Glesener, Steesel
M. et Mme Jean-Pierre Klein-Kintzelé, Heeschdrëf
Mme Marie-Jeanne Koenig-Schanen, Heeschdrëf
M. Oscar Leonardy, Lëtzebuerg
M. et Mme Fernand Loutsch-Kraemer, Heeschdrëf
M. et Mme René Marson, Steesel
M. et Mme Marc Mathekowitsch-Steichen, Kielen
M. et Mme Gaston Melcher, Steesel
M. et Mme Arthur Ney, Steesel
M. et Mme Marcel Oberweis-Jacobs, Heeschdrëf
M. et Mme Théo Pleimling, Steesel
Famille Guy Reuter-Weiler, Heeschdref
Mme Schintgen, Mëlleref
M. et Mme Claude Schintgen-Leonardy, Mëllerëf
M. Edmond Schlim, Lëtzebuerg
M. et Mme Paul Schumacher-Hastert, Heeschdrëf
Mme Marie-Louise Spanier-Gudendorff, Steesel
M. Georges Tedeschwilly, Steesel
Mme Anne Tibolt-Hoffmann, Steesel

Sektioun Woltz

M. et Mme Fränk Arndt-Streng, Woltz
M. et Mme Théo Berg-Berchem, Woltz
Mme Martha Even-Terren, Woltz
Mme Léonie Gilson-Clees, Woltz
M. Norbert Hengesch, Lellgen
M. et Mme Erny Hoffmann, Woltz
Mme Nicole Jopa-Wohles, Woltz
Mme Marie-Josée Justen-Muller, Wegdichen
M. et Mme Théo Karier-Hofferlin, Woltz
Mme Suzette Krausch-Ewen, Woltz
M. et Mme N. Morbé-Fraiture, Bärel
M. et Mme F- Thillen-Warnimont, Géisdref
M. Vic Weber, Woltz
Mme Martha Wirtgen-Thielen, Woltz

Georges Even
Ons Jongen a Meedercher
Die gestohlene Jugendzeit

Dieses bewegende Buch versteht sich als Hommage an alle Luxemburger und Luxemburgerinnen, die unbeschreibliche Ängste und Sorgen auszustehen hatten, als sie in den Reichsarbeitsdienst bzw. in die deutsche Wehrmacht zwangsverpflichtet wurden. 18 Zeitzeugen berichten über ihre ganz persönlichen Kriegserlebnisse. Dabei wird der Leser mit Szenen konfrontiert, die aus heutiger Sicht kaum noch nachvollziehbar sind ...

304 Seiten,
16,5 x 24,5 cm,
gebunden
ISBN 978-2-87963-840-9

38 €
(+3 € Porto/Überweisung)

Im Buchhandel oder Lieferung bei Überweisung des Betrages auf das BCEE-Konto von **Saint-Paul Luxembourg LU61 0019 1300 6666 4000**, unter Angabe des Titels.

éditions SAINT PAUL

Auch erhältlich unter www.editions.lu

In Pace

D'Sektioun Lëtzebuerg-Stad vun den Enrôlés de Force

trauert ëm hire Komerod

André KREMER

D'Amicale des Enrôlés de Force Sektioun Woltz

trauert ëm hir Komeroden, déi äis am vergangene Joer verlooss hun

Josy GLESENER
Marie-Louise WEBER-MAILLET
François HUBERTY
Georgette MESSERIG-WALLER
Paul DECKER

D'Amicale Rogasen-Wollstein-Lüdden vun den Enrôlés de Force

trauert em hir verstuerwe Komeroden

Pierre EMERING
Fernand SCHAACK
Nicolas BOUR

Matdeelung vun der Amicale des Survivants des Enrôlés de Force

Aus Gesondheets- an Altersgrënn musse mir eis Associatioun leider opléisen a wäerten demno a nächster Zukunft déi néideg statutaresch Schrëtt ënnerhuelen.

Mir soe jidderengem Merci deen eis all déi Joëren ënnerstetzt huet a wënschen all Guddes fir d'Zukunft.

Fir all weider Froen kënn Dir lech un den Zentralcomité vun der Federatioun vun den Zwangsrekrutéierten wenden.

Lëtzebuerg am Dezember 2012

M. SCHEIER M. GINTER M. FLAMMANG

Agenda

3. Februar 2013	Commemoratioun vum Massaker vu Sonnenburg
25. Abrëll 2013	Oktavmass vun den Zwangsrekrutéierten
11. Mee 2013	Nationalkongress vun der Federatioun zu Gréivemaacher

Sommaire

Massaker vu Sonnenburg – Programm vun der Veillée 2
Der Hölle von Sonnenburg entronnen … 2
Tambov, 26. September 2012 3
Meine Jugendjahre 1940-1945 / Jos. Bausch (Teil 9) 8
Tambover Dag 2012 10
Strooflager RUWER 11
Journée commémorative zu Wolwen 13
Aus der Sektioun Lëtzebuerg-Stad 14
Erënnerongsfeier zu Péiteng 14
Generalversammlung vun der „Amicale des Enrôlés de Force“ Woltz 15
Neijooschwënsch 15
Buch „Ons Jongen a Meedercher“ / Georges Ewen 19
In Pace 19
Matdeelung vun der Amicale des Survivants des Enrôlés de Force 19

Redaktiounsschluss fir déi nächst Nummer ass den 31. Määerz 2013

Comité Directeur pour le Souvenir de l'Enrôlement Forcé
3A, rue de la Déportation, L-1415 Luxembourg
Tél. 247-88189, fax 24 87 30 53, e-mail secretaire@cdsef.etat.lu

Fédération des Enrôlés de Force, Association sans but lucratif
c/o Michel Ury, secrétaire général, B.P. 22, L-9901 Troisvierges
Tél. 691 24 16 20, fax 26 90 80 51 – email: mich@ury.lu
CCPL: IBAN LU78 1111 0313 2995 0000

Rédaction du bulletin «Les Sacrifiés»: c/o François Jacques
1A, rue de Kirchberg, L-1858 Luxembourg, tél. (691) 48 06 76

Distribution du bulletin «Les Sacrifiés»: c/o Chantal Gansen
2B, rue des Champs, L-8285 Kehlen, tél. 26 10 26 51

Service social aux Enrôlés de Force: c/o Danielle Wenzel
64, rue Belair, L-3820 Schifflange, tél. 621 18 64 11

Amicale des Anciens de Tambow
c/o Léon Weis, secrétaire, 14, rue du X Octobre, L-7243 Bereldange, tél. 33 86 35
CCPL: IBAN LU75 1111 0240 0748 0000

Association des survivants des Enrôlés de Force, Association sans but lucratif
c/o Mélanie Flammang 25, rue Blochausen, L-1243 Luxembourg, tél. 48 16 76

Impression: CTIE – Division Imprimés et Fournitures de bureau